Ն. 1106 — 1881 ԱՊՐԻԼ 23 ԲԻՆԱՃԵԼՆՊԻՀ — ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՄԷՆԷ

ԱՊՕՆԷ ՏԻՊՕԳՐԱՖԻԱՅԻ

Մեծիցեվէտ 20, դրուագաւոր
ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պիր տէկէլիք	200 դր.
Ամիսը այլգաշ	100 »
Իւր այլգաշ	35 »

ՕՏԱՐԱՅԻՆ ԱՐԱՐԻՆ

Բոլոր լուր իրսալ օրուն ճանապարհ. լուր. իշիւն

Պիր սէկէլիք	230 դր.
Ամիսը այլգաշ	120 »
Իւր այլգաշ	60 »

Մէճիտիյէ 1 դրուշ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻԹԻԿԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱՒԻՐԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵՒ ՎԱՄԻ ԳԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՏԻՊՕԳՐԱՖԻԱՅԻ

Պէհէր սաթրրը իշիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ	5 դր.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ	2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա. Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ.

2 վէ 3ի ՇՀՆՒ սահիֆէլէրէ	6 դր.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ	4 »

Զիյատէ միւտտէթ իշիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր.

Մէվատտր նաֆիայա տայիր պէնտլէր մէճմանէն գապալ օլունանագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայանագ։

Մէճիտիյէ 1 դրուշ

Փոստարէխանէսի վէ մանթարատան. Աթամպոլուս Պապը Ալի ճաուտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր։ — Դազէթանըն ուսուրու իտարէ վէ թանրիրիյէսինէ այիտ քեֆֆիֆիյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի դազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունանաղը կիպի, քեֆֆիֆէյի մէքեաթիպին տախի անրը նանկնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԻԹԱՆԻ 23 ԱՊՐԻԼ

ԻԽԹԱՐ

Թաշրա վէ շէհիր բօսթաբրլէր կիտէն մահալլէրտէն իւշ այլըգ ապօնրման գապալ օլունմագտա իտի իսէ տէ, պու խուսուս իտարէմիզճէ պազը սուուպէթի վէ պամխուսուս պազը կէօնա զիյանը մուճիպ օրմագտա պուլունտուղունտան, պունտան պէօյլէ թաշրա վէ շէհր բօսթաբը իլէ կէօճտերիլէն մահալլէրտէն կազէթամըզ իշիւն եազըլանագ իւշ այլըգ ապօնրմանըն պիզզարուր գապալ իտիլմէէէէլինի իխթար վէ թաշրատա մուշթերիլերիմիզտէն եալընը պիր սէնէ վէ եախօտ ալթը այ իշիւն ապօնէ գապալ իտէճէկիմիզի պէեան իտերիզ։

ՄԱՍԻՍԻՆ ՏԱՎԱՍԸ

Պունտան ագտէմ կազէթամըզտա Մաէ՝ իշիւն կէլտիկը տէնմիշ օլտուղունտան տօլայը, մէրգում կազէթանէն պիզիմ ալէհիմիզտէ Բաթրիգխանէտէ իգամէի տավա իտէճէկինի պազը միլի կազէթալար եազմըշ իսէ տէ, պիզ Մաէին ճէնարէթխզլիկինի պիտիկիմիզտէն, պէօյլէ պիր թէչէպաւէսէ գալագըշամայանաղընը մէմուլ իթմէզ իտիք։

Լաքին մէզքիւր կազէթանէն սահիպի՝ պու կիւնքի Ազգային գըսմըմըզա տէրճ իթտիկիմիզ Բոլոգգրերի նիհայէթ Ազգ. վարչութիւնա արզ իթմէկէ իճնիսար իթմիշ օլմաղա, պիզ տախի պու պապտէ պէր վէճճի զիյր մէզքիւր կազէթանէն չու Բոլոգգէրէ հագգընտա պիր գաչ սեօզ սեօյլէմէկի միւնասիպ օրիւյորզ։

Մաէ՝ ալէհիմիզտէ պիր տավա իգամէ իտէյօր, լաքին դարիպ պիր տավա՞. պիր տավա քի, էկէր բանի օլուղու մահքէմէնին մէնսուպ պուլունտուղը հալտէ, պունա գարշը պէօյլէ պիր մուամէլէտ պուլունմագ հարեքեթինէ տողրուսը նէ՝ իսմ էլ սըֆաթ վերէճէկիմիզի պիզ տէ պիլէմէյօրզ։

Պիր միլլէթ կազէթասընէն, պիր միլլէթ մահքէմէսինէ էմնիյէթ իթմէյուպ տա, ատէթա հիւքմէթսիզլիք սոն տէրէճէսի օլան պէղլէ պիր շարթլա օրայա միւրաճաաթ իթմէսի, միլլէթճէ աֆվ օլունապիլէճէք իսթալարտան տէյիլ տիր զանն իտէրիզ։

Պիր միլլէթ կազէթասընէն, պիր միլլէթ մահքէմէսինէ էմնիյէթ իթմէյուպ տա, ատէթա հիւքմէթսիզլիք վէ բիայէթսիզլիկն սոն տէրէճէսի օլան պէղլէ պիր շարթլա օրայա միւրաճաաթ իթմէսի, միլլէթճէ աֆվ օլունապիլէճէք իսթալարտան տէյիլ տիր զանն իտէրիզ։

Խուսուսէյլէ քի Բաթրիգխանէ մահքէմէսի մահքէմէի սուլհիյէ օլուպ օրայա տահմա Թարաֆէյնին ռիզասը իլէ միւրաճաաթ օլունուր վէ հիչ պիր վագթ իճապար վուգուս պուլմագ։

Մաէ՝ միլլէթ մահքէմէսինէ միւրաճաաթ իտիպ իթմէմէյէ մուխթար վէ տէվլէթ մէհքիմինէ միւրաճաաթ իթմէյէ տախի սէրպեսթ իտի. քէնտիսինի պու մահքէմէնէ միւրաճաաթա իճապար իտէն եօգ տըր. պու հալտէ մատամ՝ քի միլլէթին պէօյլէ ըէմի վէ միւհթէրեմ պիր մահքէմէսինէ էմնիյէթի վէ օնըն հիւքմունէ ռիզասը եօգ տըր, օրայա միւրաճաաթ իթմէմէք էլինտէ իտի։

Լաքին միւրաճաաթ իթտիրի հալտէ պէօյլէ պիր շարթ տէրմէյան իտերէք մահքէմէյէ գաբշը պիր էմնիյէթսիզլիք կէօսթերիպ ֆէվգէլատէ պիր հիւքմէթսիզլիք տէ պուլունմաղլա պէրապէր, հէր քէսի քէնտինէ կիւլտիւրմէքտէ մանա եօգ իտի։

Էկէր Մաէ՝ պու մահքէմէյէ տավէթ իտիլմիշ օլա իտի, հալտէ տէյէլիմ քի, պէօյլէ պիր գայրը իհթիրազտա պուլունմասը ճայիզ օլուն, լաքին օրասընը քէնտիսի իխթիյար իթտիրի հալտէ, օրայա պէօյլէ պիր շարթ իլէ միւրաճաաթ իթմէմէք՝ պու մահքէմէյի մահքէմէ թէէսսիֆ վէ հիտտէթ իթմէմէք քիմսէյէ էլինտէն կէլէմէզ։

Մաէ՝ սահիպի քէնտի իխթիյարը. Լաքին Բաթրիգխանէ մահքէմէի թէրճիմէ իլէ օրայա միւրաճաաթ իթտիկի հալտէ. վէրտիկի իսթիտատէ չէօլէ պիր շարթ պէեան իտէեօր։

Մաէ՝ նագապիի բէտտա օլան հուգուգը մուհագգագասընը մուհաֆազա իչիւն հիւքիւմէթ մէհքիմինէ միւրաճաաթ իթմէք հուրրիյէթինի տախի մուհաֆազա իտէեօր։

ՔԱՋԱԿԻՆ չարթ մագամինտա իրատա իթտիկի պու քէյմանէ՞ տէմէք տիր, անլաշըլը՞ օրմու. չու տէմէք տիր. «Պէն Բաթրիգխանէ մահքէմէսինէ միւրաճաաթ իտէեօրում՝, լաքին պու մահքէմէնին գարարը լէհիմէտ օլուր իսէ, գապալ իտէճէկիմ՝, վէ ալէյհիմտէ օլուր իսէ, բէտտա իտուպ, հիւքիւմէթ մէհաքիմինէ միւրաճաաթ իտէճէկիմ»։

Տօպրուսու կիւզէլ շարթ, պէքթիտիւնէա գուրուլարը քիմսէ պիր մահքէմէեէ պէօյլէ պիր շարթ թէքլիֆ իթմէմիշ տիր։

Մաէ՝ միւրաճաաթ իթտիկի մահքէմէնին հիւքմիւնէ բագի օլմայանագընը բէյնտէն սեօյլէեօր, վէ քէնտիսինին հագգը օլուպ, հուգուգունըն նագապիի բէտտա օյտուղընա քէնտի քէնտինէ հիւքմ վերիյօր։ Օ հալտէ պու մահքէմէյէ միւրաճաաթ իթմէկէ նէ՞ հաճէթ։

Մաէ՝ մահքէմէ քէլիմէսինէն տախի անլամալը իտի քի, մահէմմէտ տէմէք հիւքմ վերիրիր պիր եէր տիմէք տիր. պիր մահքէմէնին վերէճէկի հիւքմ բիայէթ օլունմայանագը բէյնտէն սեօյլէնտիքտէն սօնրա, օ մահքէմէեէ միւրաճաաթ օլունմագ, հաչա, օ մահքէմէ իլէ էյլէնմէք տէմէք տէլի՞ մի տիր։

Իյթէ, իյին սաբլ պատիի թէէսսիֆ ճիհէթի չուրասը տըր։

Պու մահքէմէ պիր միլլէթ մահքէմէսի օլուպ, միլլէթին պիր մագամը ըէսմի բուհանխսինէ մէնսուպ պուլունտուղը հալտէ, պունա գարշը պէօյլէ պիր մուամէլէտ պուլունմագ հարեքեթինէ տողրուսը նէ՝ իսմ էլ սըֆաթ վերէճէկիմիզի պիզ տէ պիլէմէյօրզ։

Պիր միլլէթ մահքէմէսինէ միւրաճաաթ իտիպ իթմէմէյէ տա, ատէթա հիւքմէթսիզլիք վէ բիայէթսիզլիկն սոն տէրէճէսի օլան պէղլէ պիր շարթլա օրայա միւրաճաաթ իթմէսի, միլլէթճէ աֆվ օլունապիլէճէք իսթալարտան տէյիլ տիր զանն իտէրիզ։

Խուսուսէյլէ քի Բաթրիգխանէ մահքէմէսի մահքէմէի սուլհիյէ օլուպ օրայա տահմա Թարաֆէյնին ռիզասը իլէ միւրաճաաթ օլունուր վէ հիչ պիր վագթ իճապար վուգուս պուլմագ։

Մաէ՝ միլլէթ մահքէմէսինէ միւրաճաաթ իտիպ իթմէմէյէ մուխթար վէ տէվլէթ մէհքիմինէ միւրաճաաթ իթմէյէ տախի սէրպեսթ իտի. քէնտիսինի պու մահքէմէեէ միւրաճաաթա իճապար իտէն եօգ տըր. պու հալտէ մատամ՝ քի միլլէթին պէօյլէ ըէմի վէ միւհթէրեմ պիր մահքէմէսինէ էմնիյէթի վէ օնըն հիւքմունէ ռիզասը եօգ տըր, օրայա միւրաճաաթ իթմէմէք էլինտէ իտի։

Լաքին միւրաճաաթ իթտիրի հալտէ պէօյլէ պիր շարթ տէրմէյան իտերէք մահքէմէյէ գաբշը պիր էմնիյէթսիզլիք կէօսթերիպ ֆէվգէլատէ պիր հիւքմէթսիզլիք տէ պուլունմաղլա պէրապէր, հէր քէսի քէնտինէ կիւլտիւրմէքտէ մանա եօգ իտի։

Էկէր Մաէ՝ պու մահքէմէյէ տավէթ իտիլմիշ օլա իտի, հալտէ տէյէլիմ քի, պէօյլէ պիր գայրը իհթիրազտա պուլունմասը ճայիզ օլուն, լաքին օրասընը քէնտիսի իխթիյար իթտիրի հալտէ, օրայա պէօյլէ պիր շարթ իլէ միւրաճաաթ իթմէմէք՝ պու մահքէմէյի մահքէմէ թէէսսիֆ վէ հիտտէթ իթմէմէք քիմսէյէ էլինտէն կէլէմէզ։

Մաէ՝ սահիպի քէնտի իխթիյարը. Լաքին Բաթրիգխանէ մահքէմէի թէրճիմէ իլէ օրայա միւրաճաաթ իթտիկի հալտէ. վէրտիկի իսթիտատէ չէօլէ պիր շարթ պէեան իտէեօր։

Մաէ՝ նագապիի բէտտա օլան հուգուգը մուհագգագասընը մուհաֆազա իչիւն հիւքիւմէթ մէհքիմինէ միւրաճաաթ իթմէք հուրրիյէթինի տախի մուհաֆազա իտէեօր։

Քաթրիգխանէ մահքէմէի Մաէին պու մահքէմէնի իխթիտատանա մէսինի գապալ իտուպ, ուսուլը վէճճ իլէ պիր սուրէթինի տէ թարֆիմրզա թէպլիղ իթմիշ տիր։

Մահքէմէի մէզքիւրէ՝ միլլէթին ումուրունու թէսնիլ իթմէեի արզու իթտիրինէեն, թարաֆէյնի ճէպպ ու իզհար իչիւն էլպէտթէ պէօյլէ պիր մուամէլէտ «ուլունճագ իտի։

Լաքին թարաֆէյն հազրը օլուպ մահուտ իսթիտանամէ օգունտուղու վագթ հիչ չիւպհէ եօգ քի, մահքէմէ օնուն իչինտէքի շարթրն մահքէմէյինն հուգուգունա վէ պէէքի հայսիյէթինէ տախի տոգունտուղունու կէօրէրէք էօյլէ պիր շարթ իլէ իչին մուհաքէմէսինէ կիրիշմէեէճէյինի պէեան իտէճէյինտէ, վէ սահիպը իսթիտատա օ շարթը կէրի արմագ իսէ, մահքէմէ իչին լուեեթինէ կիրիշմէեէճէյինտէ չիպհէ եօգ տըր։

Պէօյլէ բէտմի վէ միլլի պիր մահքէմէեէ տէյիր. ատէթա հաքէմ ասֆիտթընտա իքի իւշ քիչիլէ պիլէ պէօյլէ պիր տավանը հալլու ֆասը թէքլիֆի օլունճագ օլա, քէնտիլէրինէ «Վերէճէյինիզ դարարա բաղըրզը» տէնիմէտիքճէ իշէ կիրիշմէեէճէքլերի վէ խուսուսիլէ թարաֆէյնին պիրի «պէնիմ լէհիմտէ դարար վերիր իսէնիզ գապալ իտէր, ալէհիմտէ դարար վերիր իսէնիզ, տիկեր պիր մահքէմէեէ միւրաճաաթ իտերիմ՝» կիպի պիր եօլտա լիսան գուլլանը իսէ, «պիզիմ իլէ էյլէնիյօրմուսունուզ»՝ ատէեէճէքլերի աշիքեար տըր։

Էկէր հէր քէս՝ պիր մահքէմէյէ գարարընը պէեէնմէտիյի հալտէ տիկերինէ միւրաճաաթա թէէքիտինէ էլվերիշլի պիր հիւքմ պուլունճայա գատար հէր կիւն մահքէմէյէ տէյիշտիրէպիսէ իտի, հիչ պիր միւտտաիի ալէյհ միւտտահինի մահքէմէտէն մահքէմէեէ գովալայամագ վէ հիչ պիր տավանը կէօրիւմէսի միւմքին օլամագ իտի։

Մաէ՝ մէզքիւր իսթիտասընտա չու թօհաֆ չարթը պէեան իթտիկինտէ, ատապա՝ չու կիւնէլրտէ Սթամպօլա հէտիյէ կէլմիշ օլան վէ քէնտի կազէթասընտա թիւրքիա վէ խուսուսիյէ Տէրսաատէթ էրմենիլէրի ալէյհինտէ պիր թագմ թօհաֆ վէ մուզիրը պէնտլէր եաղմըշ պուլունան վէ պու սուրէթլէ Մաէի տէթիւրքիաէրմէնիլէրի ալէյհինտէ ալէթ իթթիխազ իթմիշ օլան վէ քէնտուլի կէօյա էրմէնի կէօսթերէն Մ. Կրիկոր Նիգոլայեվիչ Նիգոլսօֆ (Մաէին զավինճէ Տիար Գրիգոր Նիկողոսեանց) նամ Բուսիալը շախստա՞ն մընասիֆաթ ալմըշ տըր։

ԿԻՒՆԼԻԻԹ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ճանիպը Պապը Ալիտէն Թունուզ մէսէլէսինէ տաիր տուէր մուազզամայա պիր միւզաքքէրէի ումումիյէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Միւզաքքէրէի ումումիյէի մէզքիւրէնին մէալը միւնտէրիճաթընա տաիր Վէֆին իխտիյի թախմինէ կէօրէ, պու միւզաքքէրէտէ Պապը Ալի՝ Պէրլին ահնամէսինէ մուղայիր օլան Ֆրանսանին չու հարեքեթինէ տեվէթլէրին բազի օրմայրպ, պունուն սուլհէն պէրթարաֆ օրմասընա սայ ու զայրէթ իտէճէքլերինէ շիւպհէ իթմէմէտիյինի, վէ հիւքիւմէթը Մէնիեեէ հէր հալտէ հուգուգունու մուհաֆազա իչիւն իգթիզա իտէն էսպապ վէ վէսայիթէ միւրաճաաթտան խալի գալմայաճաղընը, վէ անճագ հէր խուսուստա տեվլէթլերին ինզիմամը ըէյի իլէ հարեքեթ իտէճէեէրինի պիտրիրմիշ տիր։

—

Սաֆէնէտ Ֆրգաթիյնի իլէ Մաէ՝ թարաֆէ թայբ վէ Ֆէնեը Պէյլէրպէ նամ գօրմէթլերին պու կիւն Ազտէնիզ միւթէկէճճիհէն Ցէրսաատէթտէն հարեքեթի իտէճէքլերի վէ ճիհէթը ազիմէթլերի հէնուզ մէճհուլ օլոուղու մէսմու տըր։

—

Ամենապատիւ կազէթասընէն Տէրսաատէթտէն ալարը պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Ռուսիա վէ Ինկիլէրրա վէ Ավստրիայա սէֆարէթլերինին մէմուրիյլերի՝ Եունան խալթը հուտուտունու թաեին վէ թէսլիմ վէ թէսելլիսիմի թէհնիլ իթմէք իւզրէ Ղալօս վէ Եէնիշէհիրէ իգամ օլունանագլար իսիշ։

—

Եունան ասքէրինինՁիւ գօրտոպա թագսիմ օլունուպ, պունլարդն գօմանտասը Մավրո-Միխալի վէ Բէթմէզաս վէ Զիմպրագաքի նամ ժէնէրալլարա հէվալէ օլունտուղունու վէ մէզքիւր գուվվէի ասքէրիյէնին 35 թապուր բիյատէ վէ 11 թապուր թոպիա իլէ պիր ալայ սէնայի վէ 3 իլիա տիվարի իլէ 3000 ժանտարմա վէ 8 թապուր հուտուտիլէ ասքէրինտէն վէ 11 պաթարիա թօպտան իպարէթի օլաուղունու Ա.Թինատան ալտրզը մալիմամի իւզէրինէ վէ. ոբ Բոլի նամ կազէթա եազըյօր։

—

Գէրմէնիոն պը Բէռն կազէթասընէն պէեանընա կէօրէ, Ֆրանսա գապինէթօսու սախրէն վուգուպուլան պիր իճթիմանտա թուլղտա Ֆրանսըզ գօնսօլսու Մ. Բուսթանքն կէրի չաղրըլմասընա գարար վերմիշ օլմաղլա, մումանէյհ թունուզ հիւքիւմէթինտէն բասօրթլարընը թալեպ իտէճէք իմիշ վէ Ֆրանսա տօնանմասընա տախի՝ թունուզա ադիմէթ իթմէսի իչիւն էմր օլունանագ իմիշ։

Կրէտ ժուրնալ կազէթասը իսէ, պու չարիայը թաստիգ իտէճէք հէնուզ հիչ պիր գարար օլմատըղընը պէեան իտէեօր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Վէֆէրն պէեանընա կէօրէ, Ասպէտին բուչա հազրէթլերինին Տիեարպէքիր ըսլահաթ գօմիսէրլիյի էնպասընտա, Հալէպէ նէֆի օլունմուշ վէ կէչէնտի Տէրսաատէթ ճէլպ իտիլմիշ օլան Քիւրա պէյլերի՝ պու տէֆա մագամը Պաշ վէքիալէթի իլէ Ցախիլիյէ վէ Ադալիյէ նէզարէթլերինէ վէ միւտտաիի ումումիյէ պիր արզուհալ թագտիմ իտէրէք, միշթէքիլերի քիմ՝ օլտուղունու վէ թէվգիֆ օլմայըրընն սէպէպի պէեան պուլրուլմասընը թալեպ իլէմիշլեր տիր։

Կազէթաի մէզքիւր՝ իշպու հավատսին զիյրինէ չու միւթալաաթը իլավէ իտէեօր։

«Հագիգէթէն, պու ատէմէրին պէօյլէ հալը սեֆալէթիյթիմատէ պիրա մուհաքէմ գալմայարը հիչ պիր վէճճ իլէ չայանը թէճվիզ օլմատըղընան, իթթիֆագ հագգանիյէթին սիրաթը իճրասը պէքլէնիլիր»։

—Իյթիտիկիմիզ կէօրէ, Մէարիֆ նէզարէթի թարաֆընտան պու տէֆա Ռուսումաթ էմանէթինէ պիր թէզքերէ իրսալ օլունուպ, Մէարիֆին ըուխսաթը օրմագըզը թիւրքիատա պասըմըզ օլան պիլիմիյէ քիթապլարընը պունտան պէօյլէ կէօմրիւքտէն կէչիրիմէյիպ զապթ ու թէվգիֆ իտիլմէսի թավսիյէ օլունմուշ տըր։

Մալիւմ տիր քի, չիմտիյէ գատար կէօմրիւքտէ եալընըզ մուզիրը օլան քիթապլար թէվգիֆ օլունուր, վէ Մէարիֆին ըուխսաթը օյուպ օրմատըղընա տիգգաթ ալունմագ իտի։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մաէ՝ կազէթասընէն ալէհիմիզտէ թանզիմ իլէմիշ օլուպ, սուրէթի թարաֆիրմըզա թէպլիղ օլունմուշ օլան Բոլգտէրէին սուրէթի տիր։

ՊԱՏՃԷՆ ԲՈՂՈՍԱԳՐՈՑ
Ս.

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայր,

Թէրճէմանը Լիֆքեար անուն Թըրքախօս լրագրին անցեալ երեքշաբթի աւուր 1065 թուով թերթին մէջ լեղուաբանական վիճաբանութեան մասին Մասիս լրագրոյ և նորա խմբագրին դէմ նուսա ստորագրութեամբ նախատալից յօդուած մի հրատարակած է, որոյ մէջ բաց յայլոց թշնամանաց նաև հետևեալ վատահամբաւիչ զրպարտութիւնն կը տեսնուի.

«Մասիսի եպիսկոպոս Մուշէն հաշուեցուցակ մը ղրկեց ի Պատրիարքարան, որոյ մէջը Մասիսի առած ոչկշռակերութիւնն» ալ կըրկին գումար մը բռնած է։»

Ստորագրեալս իբրև Խմբագիր—Տընօրէն Մասիս լրագրոյ, կը բողոքեմ այն վատահամբաւիչ թշնամանաց և զրպարտութեանց դէմ, զորս յանդգնած է արձակել յօդուածին կեղծանուն հեղինակն և թէրճէմանը Լիֆքեար ալ հրատարակած։

Ձեր Սրբազնութիւնը դիտէ անշուշտ թէ տէրութեան պատժական օրինագրքին մէջ խիստ ծանր պատիժ սահմանուած է կաշառառուաց և կաշառատուաց համար, պատիժ զոր ամբաստանողը կը կրէ իբրև զրպարտիչ, եթէ չկրնայ ամբաստանութիւնն ապացուցանել։

Ստորագրեալս, յարգելով Ազգիս դատական իշխանութիւնը, փոխանակ տէրութեան դատաստանին դիմելու, ազգային դատաստանի կը դիմեմ, պահանջելով որ այդ վատահամբաւիչ ամբաստանութիւնները ձեռնհաս դատարանի մէջ քննուելով, զրպարտիչն և հրատարակիչը միանգամայն պատժուին անաչառապէս։

Այսու ակնկալութեամբ ի հակառակ պարագայի մէջ տէրութեան դատաստանին դիմելու անժխտելի իրաւունքս ինձ վերապահելով, մնամ

Հայրական Ս. Աջոյդ համբուրիւ
Ամենապատիւ Սրբազան Հօրդ
ամենախոնարհ և անձնուէր ծառայ
Կ. Պոլիս Կ. Ս. Իսրիխեան
9 մարտ 1881

Բ.

Ազգային դատական իշխանութիւնը դիտէ անշուշտ թէ ըստ տէրութեան օրինաց՝ լրագրի մէջ եղած հրատարակութեան մի պատասխանատուն՝ նախ հեղինակը կամ գրողն է, և երկրորդ լրագրին արտօնատէրն։

Երբոր դատ ենթակայ եղած յօդուած կամ հրատարակութիւն մի անստորագիր է կամ կեղծ ստորագրութիւն կը կրէ, լրագրին արտօնատէրն կը պահանջուի որ բուն հեղինակը յայտնէ. նա ալ եթէ չուզեր հեղինակին պատասխանատուութիւնն ալ իւր վրայ առնուլ և նորա կրելիք պատիժն ալ ինք կրել, կը յայտնէ հեղինակը. իսկ եթէ յանձն առնու նորա պատիժն ալ ինք կրել, չյայտներ և լրագրական պատասխանատուութիւնն իւր վրայ կառնու։

Ահա այս պարագային մէջ է մեր դատը.

Թէրճէմանի մէջ մեզ դէմ հրատարակեալ վատահամբաւիչ զրպարտութեան հեղինակը Նումա (կեղծ) ստորագրութիւնը կը կրէ. ուստի բնականաբար դատը լրագրին արտօնատէր Անտոն Սագապետին դէմ բացուելով, ըստ օրինի կը պահանջուի անկէ որ պատասխանատուութեան բաժանորդին այն է յօդուածին հեղինակին անունը յայտնէ, և երբոր չուզէ յայտնել նորա կրելիք պատիժն ալ ինք կրէ։

Այս է ահա ընդհանուր օրէնքն, և այս օրինաց համեմատ կը խնդրեմ որ դատս տեսնուի։ Կ. Ս. Իսրիխեան

Թ. Էֆէնտիս.—Իշպու Բողոսէթիր իլէ պէրապէր եարընքի ճումատա կիւնիս սաաթ 6տա Բաթրիգխանէտէ պուլունմագ իւզրէ կազէթամըզ սահիպի իմթիյազը Սաքաեան Ընտոն էֆէնտիյէ վարչական Ընենակ Ատեենապետի կիւրճեան էֆէնտի թարաֆընտան պիր տավէթնամէ վիւրուտ իլէմիշ տիր։

—

Կազէթամըզըն թապը էսնասընտա մաեթթէէսսիֆ ալտըղըմըզ խապէրէ կէօրէ, մահպուս պուլունան մաթպաաճը եղիա Ցնտեսեան էֆ. վէֆաթ իթմիշ տիր։

Միւթէվէֆպաի մումաիլէյհին ճէնազէ ալայը եարընը սաաթ 4 ըատտէլերինտէ Գում Գաբուտա Մայր Եկեղեցիսէ իճրա օլունաճագ տըր։

—

Միլլէթիմիզ մէշահիրը մեսէգաշինասանընտան օյուպ, չիմտիյէ գատար թէրթիպ իթմիշ օլտուղը միւթէատտիս նազմէլերի վէ Օէբ՝ Պոֆլարը վէ սիր մուզիգալարը սայէսինտէ կէրէքվրօբատա վէ կէրէք թիւրքատա քէսբը չեօրէթ իթմիշ օլան Տիգրան Զուհաճեան էֆէնտինին էէնիտէն պիր Օէբ՝ Պոֆ թերթիպլէ մէշղուլ օլտուղունը պունտան ագտէմ եազմըշ իտիք։

Պու քերրէ մաեթվէմնունէյէ իշիտիկիմիզ կէօրէ, էֆէնտիի մուամիլէյհ թերթիպլէ մէշղուլ պունտուղը էսէր մէզքիւրը պիրինճի վէ իքինճի ֆասլարընը իքմալ իթմիշ վէ պունլարտա պիր բագա հավասը իլէ տիկեր պիր նազմէ ֆէվգէլատէ լաթիֆ վէ շաեանը մէահ ու սիթայիշ պուլունմուշ տըր։ Էֆէնտիի մումաիլէյհի՝ մէզքիւր օբէրասընտա Ադրապ մուզիգասընը էսաս իթթիխազիտուպ, Ադրապ նազմէլերինի էվրօբա ուսուլը իլէզրէ թերթիպ իթմէքտէ իմիշ։

Զուհաճեան էֆէնտինին՝ պու էսէրինի հիւնիւ խիթամա բէսքտէ իտերէք, չեօրէթը ումումիեէսինէ պիր գաթ տահա բէճէազ վերէճէկի, վէ պու սուրէթլէ ումումի միլլէթէ տէ պատիի իֆթիխար օլաճաղը շիւպհէսիզ օլտուղունա կիպի, պունտան էվվէլքի էսէրլերինին մագհրը թահսին վէ ապֆերին օլմասը՝ չու եէնի պէսթէսինին տախի ղայէթ լաթիֆ վէ մունթազամ օլաճաղընա պիր զամինը գավի օլտուղունու պէեան իտերիզ։

—

Վաղարշապատտան Մեղու Հայապանէ աթիտէքի ֆըգրա եազըմընը «Մէնպար մէվսուգատէն իչիթտիկիմիզ կէօրէ, Գեր. Սմբատեանց եպիսկոպոս՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչին սիլսիլէնամէսինի անգարիպ նէշր իտերէք, միշարիլէյհ Հայրապետին սիլսիլէսէնէն հէնուզ պազը զէվթ պուլունտուղընը վէ զէվթը միշարիլէյհիմէտէն պիրի տէ Ս. Էջմիածին Միաբանութիւնընտա պիր բուհանի մէկնէտտար օլտուղունու միւխթէլիֆ տէլալիլ թարիխիյէ իլէ իսպաթ իտէճէք տիր։ Քէզալիք մեսմուաթըմզա կէօրէ, մամանիլէյհ եպիսկոպոս՝ վեհ. Կաթողիկոս հազրէթլերինէ միւրաճաաթ իտիպ Երևան առաջնորդուղունու իսթիտա իթմիշ, վէ օրատա իճրա իթմէք թասավվուրընտա պուլունտուղու ըսլահաթ վէ մուամէլաթը լայիհասընը արզ էյլէմիշ տիր։ Պու մէմուրիյէթի գապալ իթմէք իչիւն մասչուն արթըրըլմասընը չարթ պէեան իթմիշ տիր։»

—

Իրանտան խապէր վերիլտիկինէ կէօրէ, մարտըն 9ին Վենինճի կիւնիւ թէպրիզ Մայր եկեղեցիսինտէ Ռուսիա իմբերաթօրու միւթէվէֆա Իքինճի Ալէքսանտրըն ռուհը իչիւն Հոգեհանգիստ տուվալարը օգունմուշ, վէ իշպու զինէթը ռուհանիյէտէ Օսմանլը չէհպէնտէրի, վէ Ռուս վէ Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ գօնսօլսալարը վէ Ատրպէյճան (Ատրրպատական) վալի մուավինի, վէ Իրանըն պագը մէշհուր ժէներալ վէ բրէնսլերի վէ Իրան խարիճիյէ նազիրընը գայմագամը վէ Էվրօբա. լը թիւճճարան վէ եէրլի վէ Ռուս թէպասը պիր խայը միւթէպէրանը միւլեթ վէ էհալի հազրը պուլունմուշլար տըր։

Մէզքիւր տուվալարտան ասնրա Գեր. Գրիգոր Արքեպիսկոպոս միւթէվէֆա Զարընը զիքրի ճէմիլի իչիւն էրմէնիճէ լիսանտա պիր մէբսիկ (Դամբանական) օգունմուշ տըր։

ՐՈՒՍԻԱՏԱ ԸՍԼԱՀԱԹ

ԼՕՐԻՍ ՄԵԼԻԳՈՖԸՆ ԸՍԼԱՀԱԹ ԲԼԱՆԼԱՐԸ ՎԷ ՄՈՒԽԱԼԻՖ ՖՐԴԱ

Պունտան էվվել խիւլասա վէհվէլ եաղմըշ օլսուղումուզ կիպի, պու քէրբէ Տէյլէ Նէ-ղըն Ս. Բէթէրսպուրկ մուխ-պիրի տախի Գոնթ Լօրիս Մէլիգոֆընն թանզիմ իթտիյի իսլահաթ բլանլարը հազրընտա եէնի խմբերաթօր հուզուրընտա գոնթը միւշարիէյհ իլէ սարը պաղը վիւքէլա պէյնինտէ վուգու պուլան միւճատէլաթը միւհիմմէնին վէ նիհայէթ Լօրիս Մէլիգոֆընն բլանլարը գապուլ օլունմասընըն հիքմէյսինի կիւզէլէհ գալէմէ ամըշ օլսուղընտան, հարֆիէն թէրճէմէսինի օգույանլարը-մըզընն նազարը տըգգաթընա արզ իթ-մէքլիկի միւնասիպ կէօրմիւք։

«Իւչինճի Ալէքսանտր՝ խայլը թէրէտտիւտտէն սոնրա, վէ գոնթ Լօրիս Մէլիգոֆընն իսրարը իւզէ-րինէ, նիհայէթ պիր մէճլիսը վիւ-քէլա ագտ իթտիրտի քի, տէվ-լէթճէ մէսարիլի թահթը միւպա-հասայէ գօմագ իւզրէ, թաշրա-լարտան վէ հէր շէհիրլէրտէն վէ սարլղատէկեան մէպուսանընտան իպարէթ պիր իսլահաթ գօմիսիօ-նը ճէմ իթտիրմէք իւզրէ միւշա-բիւէյհ գոնթ Մէլիգոֆընն թէքլի-ֆի իւզէրինէ միւթէվէֆա Զարընն թաստիգ իթմիշ օլտուղը գարարը պիր տէֆա տահա թէտագիգ իթ-սինլէր։ Իմտի պու մագսէտլէ շու սօն կիունլէրտէ իմբերաթօր հազ-րէթլէրինին թահթը բիյասէթլէ-րինտէ պիր մէճլիսը վիւքէլա ագտ օլունտը։

«Պու մէճլիսին մուամէլաթընա իւչ գրթա եվրագրն գրաաթբյ-լա միւպաշէրէթ օլունտու. պի-րինճիսի, մէզքիւր ըսլահաթ գօ-միսիօնունուն ագտը իչիւն գոնթ Մէլիգոֆընն վագի օլան թէքլիֆի-նի միւպէյյին վարագա օլուպ, պու քէտաղրընն իւզէրինէ միւթ-վէֆա իմբերաթօր «ղազըյմ» քէ-լիմէսինի եաղմըշ իտի։ Իքինճիսի, Մէնաթօ մէճլիսինէ խիթապէն միւթէվէֆա իմբերաթօրընն 1/13 մարտ թարիխլէ իմզալատըղը էս-տաղ իտի։ Իչինճիսիսի տէ, իմ-բերաթօրը ճէտիտին իմզալամասը իչիւն թագտիմ օլունմուշ պիր եէ-նի իւքազ իտի։ Պու էվրագընն հէր գրբաաթընտա, իմբերաթօ-ըընն իւզէրինտէ պիր նէվ թէպէտ-տիւլ եախօտ հարէքէթ միւշահէ-տէ օլունմասը, չունքի միւնտէ-րիճաթը զաթէն քէնտիսինէ մա-լիւմ իտի։ Օլ վագրթ իմբերաթօր էմբ իթտի քի հազրը պուլունան միւքէլատան օլ պապտէ պիր տէ-եէճքլէրի օլանլար պէյանը էֆ-քար իթսինլէր։

«Իլք սէօյլէյէն զաթ, հէեէթը վիւքէլատա էն եէնիլէրինտէն պի-րի իտի իսէ տէ, եաչը քէմալինի պուլմուշ, վէ իթիգատաթը մէզ-հէպիյէսի բէք գավի օլտուղը կի-պի, չիմտիքի իմբերաթօր իւզէրի-նէ տէ էօթէտէն պէրու խայլի նուֆուզու պուլունտուղը զանն օ-լունան պիր մէնէտտար իտի։ Պու զաթ, միւթէվէֆա իմբերա-թօրըն գապուլ իթմիշ վէ իճրասը իչիւն արզու պէեան իյլէմիշ օլտու-ղը պիր չէյէ գապուլ իթմէկկիկին լիւզումընը թաստիգէ պէրապէր, մէվգրի իճրայա վազը թէէխիր օ-լունմասընը նասիհաթ իթտի։ Գէն-տի էֆքեարընճա, (իսլահաթա միւթեալիգ) պու իւքազ, էհա-լիյէ՝ հիւքիւմէթ իլէ միւնասէպա-թընա տաիր խայլի եէնի չէյլեր թէֆհիմ իթմէքտէ պուլունտու-ղունտան, էֆքեարը ումումիյէյի թէսքին իթմէտիքտէն մաատա, տահա ճէսիմ գարըշըգըգ հասրլ իտէճէք տիր։ Զաթէն էբէյիճէ թահրիքեաթ մէվճուտ տըր։ Իւք էվվէլ լազըմ օլան չէյ պունլարընն թէսքինի տիր։ Միւլէթ քէնտի եէ-նի Զարընտան չէտիտ վէ հիւքմ-տարանէ թէտապիր պէքլէեօր քի, զայիֆլէնմիշ օլան իտարէի տախի-լիյէ գուվվէթ պուլսուն, վէ տէյիլ քի էհալիյի տէ տէվվէթ իշլէրինէ գարըշըրտաղ պունուֆուղ տա-հա զիատէ զայիֆլէտիլրին։ Չունքի պու եէնի իւքազ ահքեամնճա, էհալի չիմթիյէ տէկին տախիլ օլ-մատրը մէսայիլին միւզաքէրէ վէ միւպահէսէսինէ պիր հագգ քէպ իթմէքտէ տիր։ «Էհալիյի տօղրու եօլտա թուութանլար անճագ հէյէ-թի ըուհպան տըր։ Մահալլէ մէք-թէպլէրինին խօճալարը՝ Նիհիլիսթ-լիք էֆքեարընը գապուլ իթմիշ կիպի տիր, վէ ումուրը մահէլլի-յէսինտէ քէօյիւլէր իլէ միւնասէ-պաթը օլան սայիր էշխաս տա Նի-հիլիսթլիկէ գաբըլմըշ տըրլար։ Անճագ ըուհպան թագըմը տըր քի քէնտի Ալլահընա վէ Զարընա վէ վաթանընա սատրգ օյմասընը էհալիյէ թավսիյէ վէ նասիհաթ իթմէքտէ տիր, վէ էյէր ըուհ-պան թագըմը տախի կէօրիւր իսէ քի Զարտան պաչգա իքինճի տե-րէճէտտէ, եախօտ ղայրը մալիւմ սուրէթտէ պիր թագըմ սաիր հէ-յէթլեր տէ վար իմիշ, օլ վագրթ էհալիյէ Զարըն լագըրտըսընը իթ-մէյէճէք տիր, վէ էհալի տէ Զարը-նը ունուտտաճագ տըր։»

«Վիւքէլատան պաչգա պիր զաթ տախի, թավսիյէ վէ թէքլիֆ օ-լունան պու ըսլահաթըն թէտագի-գընա կիրիշմէմէք իւզրէ իմբերա-թօր հազրէթլէրինտէն էօզր տի-լէտի։ «Տահա պիր հաֆթա կէշ-մէտի քի, տէտի, իմբերաթօրու-մա վէ հիւքմտարը միւսթագիլի-մէ սատրգ օյմագ եէմինինի վէր-տիմ։ Հալ պու քի իչպու էօնիւ-միզտէքի լայիհատա հուգուգու հիւքմրանի բայիմալ օլունմուշ տըր։» Պու զաթ, լայիհայի մէզ-քիւրէեի թանզիմ իտէնլէր իւզէ-րինէ լագըրտը իթմէեէճէկինի վէ փագաթ էկէր նուֆուզը հիւքմ-րանէյի թագլիլ իթմէքլիք մէպտէ-սինի հավի օլան պիր լայիհայը թէտագիգ իտէճէք օլուր իսէ, վէր-տիլի եէմինին աքսի հարէքէթտէ պուլունաճագ օլտուղունու պէ-եան իթտի։

«Օլ վագթ գոնթ Լօրիս Մէլի-գոֆ քէլամա աղաղ պիրլէ, շու-նահագ իթհամա գարյը չէտիտէն բրօթէսթօ իթտի։ Բէնտիսինին թագտիմ իթտիկի լայիհայը միւ-թէվէֆա իմբերաթօր գապուլ իթմիշ իտի, վէ չիմտիքի Զար տա-խի թահթը միւզաքէրէեէ վաղ իթտիրմիշ տիր։ Պունլարընն իքիսի տէ հիւքիւմէթը միւսթագիլ իտի-լեր, վէ եէնէ օ սըֆաթտա գալ-մագտա տըրլար։ Լայէհայի մէզ-հուսէ իմբերաթօրուն հուգուգը հիւքմրանիսինի թաղեիր իտէ-ճէք պիր նէվ հիւքմիւ հավի պու-լունմաեօր։—Գոնթ Մէլիգոֆ, ա-լէսսէվիյէ բէք սօուգ գանլը վէ մահիր վէ տիրլօմաթիգ պիր զաթ իսէ տէ, պու տէֆա գուվվէթի մանթրգտան զիյատ պիր հէյէ-ճան թահթընտա իրրատը քէլամ իթմիշ կիպի կէօրունիյօր։ Բէն-տիսի պու ըսլահաթ լայհասըյլա կէօյա իմբերաթօրուն հուգուգու-նա տօգունմուշ կիպի կէօթէրիլ-տիյինտէն, սահիհէն զաղէպէ կէլ-միշ, վէ իրատ իթտիյի քէլամը-քէնտիսինին գուվվէի մուհաքի-մէսինտէն զիյատ տէրէճէի համ-յէթ վէ սատագաթընը մէյտանա գօյմուշ տըրլար։ Իչթէ պէօյլէճէ տէմիշ տիր քի, «Գէն չիմտիյէ տէ-կին հիւքիւմէթ տարլէրէրինտէն պաչգա եէրլէրտէ իշ կէօրմիշ պիր ատէմիմ։ Էկէր պիրիսի իմբերա-թօրուն հիւքմիւնի թէնգըս իտէ-ճէք հարէքէթտէ պուլունտուղու-նու կէօրիւր իսէմ, տէրհալ գաթլ իտերիմ, վէ էկէր օնու գաթլ ի-տէմէղ իսէմ, քէնտիմի գաթլ ի-տերիմ։» Գոնթ Մէլիգոֆ տահա ագրլանէ օլարագ, շու միթալա-այը իրատ իթմիշ տիր քի, «Թէք-լիֆ իթտիյիմ ըսլահաթ գօմիսիօ-նընա արզ օլունաճագ մէսայիլին քեաֆֆիյէսի չիմտի ահալի պէ յինն-տէ վէ մեճլիսի մահէլլիյէ, եանի Զեմմաթվօլաթ վէ սաղլղատէկեան մէճլիսլէրինտէ միւզաքէրէ օլու-նույօրլար իսէ տէ, հիւքիւմէթ տայրէլէրինտէ գարարկիր օլու-յօրլար։ Հալ պու քի, պիթիւն պու մէսէլէլէրի պէզ քէնտիմիզ մէյտանա գօյալըմ, պիւթիւն ա-լեմմուվահէհէսինտէ թեղէքքիւր օլունսունճար վէ թէգարարուր իթ-սինլէր, վէ պունու տա այլզը մէմուրլար եաբմայըզ, միլլէթին (ահալինին) ինթիսապ իթտիյի ատէմիրէ եաբարընմաղը տըր։»

«Լագըրտըսը գոնթ Մէլիգոֆ թարաֆընտան գաթ իտիմիշ օլան զաթ, քէնտի էֆքեարընը հագգ-լը կէօսթէրմէք իչիւն ալա իհթի-յաթ թանըմայան պիր թագըմ կագէթալարտան պահսիթմի։ Ղուն-լար տէտի ըսլահաթ գօմիսիօնընն մանասընը անլամըշ օլտուղլարը-տան, եօթէտէն պէրու պիր տէ գոնսթիթիւսիօն թալեպ իտեկէլ-միշլէր տիր։ Վէ պէօյլէճէ նիհի-լիսթլէր իլէ պէրապէր հիւքիւմէ-թի ալթ իսթ իթմէք արզուսընը-տա տըրլար։»

«Վիւքէլի ճէտիտէտէն պաչգա պիր զաթ, միւտաթթի մէտիտ իտարէճէ մէմուրիյէթլեր իճրա իթմիշ, վէ իհթիյաճաթը տէվվէ-թէ թէմամըյա քէսպի վուգուֆ իյլէմիշ, վէ կէրէք Ռուսիանընն վէ կէրէք մէմալիքի սաիրէնին ահ-վալը մատտիյէսինէ տայիր տէ խայը մալիւմաթ իսթիհսալ իթ-միշ օլտուղու հալտէ, միւթասավ-վէր ըսլահաթ հագգընտա պիր կիւզել նուֆուզ իրատ իթտի։ Պու զաթ իքի սաբրլըգ վուգուաթը թարիխիյէ տէրմէեան իտուպ, իս-պաթ իթմիշ տիր քի, միւթէվէ-ֆա իմբերաթօր Պիրինճի Բէթրօ-նուն պաչատրը վէ գաթթերին իմբերաթօրիչա իլէ Պիրինճի Ալէք-սանդրընն իքմալ իթմիշ օլտուգլա-ը չէյի տէվամ իթմիշ տիր։ Միւ-թէվէֆա իմբերաթօրուն իտիալ իթտիյի ըսլահաթը թաատտա ի-տուպ, իչպու ըսլահաթ գօ-միսիօնը իպթիտաիսինին թէ-էսիսի, քեաֆֆէի ըսլահաթընն էնլէ հէմմիյէթսիզի օլտուղունը, վէ պունտան ագտէմ տահա ճէսիմ ըսլահաթլար իճրա օլունտուղունը, վէ պու ըսլահաթլարընն սահիհէն իթթիլալեաբանէ պիր սուրէթտէ պուլունմուշ օլտուգլարընը, վէ մէսէլա, էսիրլէրին սէրպէսթիյէթի բէք պէօյիւք պիր թէտպիր օլտու-ղունու վէ հալպու քի չիմտի (գոնթ Մէլիգոֆընն լայէհաաընտաքի) ըս-լահաթ, պունտան էվվէլքի ըսլա-հաթընն թէմամալրընը գըսմընտան իպարէթ իտունկինի իսպաթ իթ-տի, վէ գոնթը միւշարիէյհին թէքլիֆինի իլմիլամ էյլէտի։

(Տէվամի)

ՕՍՄԱՆԼՈՒ ՊԱՆԳԱՍԸ

1881 փեբրուար 28 պէնբէրը

ՄԱԹԼՈՒՊԱԹ

	Ղրշ.	
Լսհամ — Սերմա-եէտէն հէնուզ ալազ օլունմամըշ էսհամ	550,000,000	
Սանտըգ) Սթամ-պօլտա) պօլտա	47,760,887	29
Շիւպէ-) լէրտէ)	68,791,834	7
Սանտրգտա պու-լունան սէնէտաթ խազինէի հիւմա-եունուն հիսապաթը ճարիյէսի—Պանգանըն զի-մէմաթը	550,318,078	13
Միւխթէլիֆ հի-սապաթը ճարի-եէ — Պանգանըն զիմէմաթը	174,020,370	39
Լսհամ վէ էմթաա իւզէրինէ իգրազ օլընան մէպալիզ	344,765,478	27
Էմլաք վէ եէհա	6,740,773	16
Միւթէնէվիա	2,580,753	12
	1,891,592,722	14

ՏՈՒՑՈՒՆԱԹ

	Ղրշ.	
Սերմայէ թէտա.)	1,100,000,000	
Սթամ-վիլտէ) պուլը.) պօլտա-նան)	15,346,800	
պանգ.) Շիւպէ-նօթլար) լէրտէ		
Լօտէնէճէք գամ-պիօ	25,135,562	38
խազինէի հիւմա-եունուն հիսապաթը ճարիյէսի—Մաթլուպաթ	8,993,018	3
Միւխթէլիֆ հի-սապաթը ճարի-եէ — Մաթլու-պաթ	268,504,599	16
Մուայէն վատէլի տէբօղիթօ	27,683,751	25
Իհթիյաթ	359,810,235	
Լօտէնէճէք թէ-մէթթիւ	1,218,851	
Միւթէնէվիա	84,899,904	12
	1,891,592,722	14

Ալընա մութապրգ օլտուղու թաստիգ օլունուր։

Մէ-ուէր	Մէ-ուէրէ սոմոգ
ԷՄ· ՏԸՎՕ	Մ. Հ. ՖՕՍԹԷՐ

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԴԶՄԻՐ

—

Շեէրը մէզքիւր մուխպիրիմիզտէն կէլէն մէքթուպ տըր.

20 ապրիլ 1881

Խայլը վագրթատան պէրու եաղ-մուր եաղմամըշ օլմասը հասէպի իլէ բէնչպէր էհալի պունտան պէօյիւք ենտիչ իթմէքտէ իտի-լեր։ Թարիխտէն չէնտ կիւն ագ-տէմ վալի բաչամըզը պիր էմրի իլէ պիւթիւն էհալիյէ վէ միլլը միւխթէլիֆ ըուհպանի բէիսլերինէ տավէթլեր օգունուպ, տուվա իթ-մէք իչիւն պինլերճէ էհալի տաղ-լարա չըգմըշլար վէ պու տուվա-տա վալի բաչա իլէ պիլճիմէք մէ-մուրիյն տախի հազըր պուլուն-մուշլար տըր։ Ֆէլ հագիգա օլ կիճէ պուլութլար պիրիւնիւպ, ֆէրտասը կիւն եաղմուր պաչ-լամըշ վէ իքի կիւն իսթէնիլէն-տէն զիյատ եաղարագ պիւթիւն էհալի ֆէվգէլատէ մէմնուն օլ-մուշլար տըր։

Վալի բաչամըզը էպէտի ունու-տուլմայաճագ տիկէր պիր հիմմէ-թինի տախի պէյան իտերիմ։ Բաս-գալիա հաֆթասը թիւֆէնք աթ-մագ ատէթը միւդիրրէսինտէն տօլայը հէր սէնէ խայլճա ատէմ եարալանը իտի։ Պու քէրրե վալիմիզ Միտհաթ բաչա հազ-ըէթլէրի բասգալիատան էվվել պիլճիմէք քիլիսէ ըէիսլէրինէ խա-պէրլէր կէօնտերիպ, թիֆֆէնք աթըլմամասընը իսթար իթտի, վէ աթան օլուր իսէ տէրհալթու-թուլուպ հապս օլունաճաղընը պիլտիրտի։ Հագիգաթէն բաչի միւշարիւլէյհին պու հիւանիւ թէտ-պիրի սայէսինտէ բասգալիա կիւնլերինտէ հէրքէս բէք բահաթ կէզինիպ էյլէնէպիլտի։ Վագաա պէշ օն քիչի գատար կիդլի թիւ-ֆէնք աթան օլտու իսէ տէ, ժան-տարմալար թարաֆընտան էվլէրի-նին նիւմէրօսու գայտ իտիլտի, վէ Զատիկտէն սօնրա մէրգումլար թուութուլուպ հապսա իլգա օլուն-տու։

Պու կիւնլէրտէ եէմիշ չարը-սընտա իսլամ պիր թիւճճարը մաղազալը կիճէ իլէ աչըլըպ տե-միր գացասընտա մէվճուտ օլան 3 պին լիրա մըգտարը նագտ վէ միւճէվվէհթաթ սըրգաթ օլունմուշ տըր։ Հիւքիւմէթ՝ ֆէրտասը կիւն օ ճիվարտա չիւպէհէ իթտիյի պիր գաչ քիչիյի իրթէսի կիւն թէվգիֆ վէ հապս իտուպ, թահթը իսթին-թագա այմըշ իսէ տէ, նէթիճէսի մէճճուլ տըր։

Ֆէզալիք պու կիճէ Ֆրէնք մա-հալլէսինին էն իչէր օջաղընտա Մ. Ռուսթիլ նամ պաղիրճիանընն մաղասընը խըրսըզլար անահ-թարլար իլէ աչըպ գացայը գը-բարլար վէ իչինտէ պուլունան 800 մէճիտ իլէ սայիր պաղը էշեայը ալտրգտան սօնրա, եինէ ասըլ մաղազա սահիպի կիպի մաղազալը գաբայըպ ֆիրար իտերլեր։

Ցագըզտան կէլէն եարալըար հէր միլլէթ խասթախանէսինէ պէչէր օնար թէվզի օլունմուշ ի-քէն, պիլմէյիզ նէ՞ հիքմէթէ մէպ-նի պիզիմ խասթախանէմիզէ պիր թանէ օլսուն եօլլանըլամամըշ, եախօտ ալընամամըշ տըր։ Էօյլէ միւքէմմէլ վէ ճէտիտ պիր խասթա-խանէյէ մալիք օլմամըզ իլէ մէմ-

ԼԵԶՈՒԻ ԽՆԴԻՐԸ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ

ԱՌ ՏԷՐ Բ. Պ. ՔԻԶԵԱՆ

ԶԽՆԴՐՈՑ ԳՐԱԲԱՐԻՆ

ԵՒ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐԻ

(Շարունակութիւն թիւ 1105)

Գաղով ի խնդիր օտարաբրութեան գրաբարին և հարազատութեան աշխարհաբարին ըստ կարծեաց Քէչեան, աւելորդ համարիմք խօսել. բաւական է բերել մէն մի օրինակ ի չորից գաւառականաց, այն է՝ երկու միջին, Հայաստանի և Կոստանդնուպոլսոյ և արևմտեան և արևելեան աշխարհաբարներէ, առնլով ի Քէնական քերականութենէ, հանդերձ գրաբար թարգմանութեամբ նոցա ի մեր կուսէ։

Ա. Գառառական, Հայաստան։

«Էս քիմի թուֆաֆ մասալներ կ'եղնայ իսա՝ հէմման նախլ արէ, հէչ չիմ պէգարի՝ մտիկ անիմ սհաթ սհաթ. զէրամ ես իսկի կարդալ չիմ գինա. չիմ գինա քի նասը վա՛խտիսի անցնիմ։»

Թարգմանութիւն երբեք։

Եթէ գոն առակք չքնաղք իրրեւ դա, փութա պատմել, ոչինչ ձանձ-ռանամ, ունկն դնեմ ժամս բաղումս. զի ընթեռնուլ բնաւ ոչ դիտեմ, և չգիտեմ զիարդ անցուցից զժամանակս։

Բ. Գառառական, Կոստանդնուպոլսոյ։

«Հալխին հախին ա՛սխըտար իֆտի-բա, իլլէ աս խաղալը քէրթէին, եա-նի իրաւ պիլէ ըլլայ, կէնէ ես անանկ պէլլէմիշ եմ ըրեր քի՝ հախ լսխըրտը-յին ալ արրան կայ. հէմ պաչխա վա-խիթ ըլլայ՝ կա՛ եա, ատոր ա՛սլա մուսատէ չէրլուիր։»

Թարգմանութիւն

Այսչափ զրպարտութիւն զայլոց, մանաւանդ յայսպիսում վտանգաւոր ժամանակի։ Եթէ արդար ևս իցէ, ես այնպէս գիտեմ թէ արդար բանից ևս գոյ ժամանակ, և եթէ երբէք յայլում ժամանակի եղիցին, չեն ամենևին ներելի։

Գ. Գառառական, Թրեբիզոն, Լեհաստան։

«Ա՛լ իժով պի սիրէի ըլլու հետ մսքին բէնճերնուն՝ քան տօվրթաւոր զիրկող պարդկնուն մօտը, որ անխարը նոցա հախին կի քաշին, խորդն որ շատ տարտվը կի մաղվին, տարը ղունին իքմնա բախլութիւն օղկայի խօճութնայ վրայէ, զէ կ'ասին թէ Աստուած պաչխիլէ զամէն մարդ իր փայովը՝ իր հալին դօրա, ու դրիլ է աշխարքի մէջ սոյ սոյ մարդիքը՝ ընտ սոյ սոյ չիչակները պաղչանուն մէջը։»

Թարգմանութիւն

Ընտրէի մանաւանդ լինել ընդ աղքատ մշակս, քան առ անիրաւ վաճառականս մեծատունս որ այնպէս կորզեն զիրաւունս նոցա. արդարև մաշին աղքատք ի վիշտս, այլ ոչ ինչ նախանձին ընդ մեծութիւն այլոց, քանզի ասեն թէ Աստուած ետ իւրաքանչիւր ումեք զիւր մասն ըստ իւրում չափոյ, և եդ ազգի ազգի մարդիկ յաշխարհի, որպէս ազգս ազգս ծաղկանց ի պարտէզս։»

Դ. Գառառական, Աբեղեան, Գարսկասանի։

«Ամա էն սհաթին օքմին չէր մալի դուվաթի թամահ անում, ղունքի գըրհայ էն օր իրանց քօրփայ օղլուշաղը եարալու փարալու եսիր էին ըլել. ոբին քոթկում սպանում էին էն հարամզատէքը, որին սաղ սաղ քարին տալիս. Ինն քաղփանով լեզուն էին բողազիցը դուս հոթռում, մէկէլին սուրութմիշ տանում, ղուրն ածում ու էնդեղ բոզմիշ անում. որ սաղ վիրեաթումը խալխին ղանը սասանմիշ ըլում էր։»

Թարգմանութիւն.

Ամլ յայնմ ժամու ոչ ոք ցանկայր ընչից և մեծութեան, զի ի նմին իսկ աւուր որդիք նոցա մատաղք վէրս առեալ անկեալ էին. (ի մատաղ մանկտուոյ անտի) էր զոր սպանանէին անօրէնքն զանիւ, և էր զոր կենդանւոյն հարկանէին զքարի. զուրումն զլեզուն կորզէին ընդ բերանն, զայլս տանէին ընդ քարշ, և արկեալ ի ջուր առնէին հեղձամահ, և սասանէր ամենայն անձն որ ողջ մնացեալ էր յաշխարհին։

Հ. Այտընեան, յետ ցուցանելոյ ըզփոփոխութիւնսն զորս կրեց աշխարհաբարն տակաւ ի Ե. դարէ և սկսեալ, կը դնէ վերոգրեալ հատուածներն, իբրև օրինակ կամ պատկեր յետին անկման ռամկական հայերէնին, ի չորեսին գլխաւոր աշխարհաբարս. պատկեր, որ, յետ գիտելոյ մեր զհանգամանս ոչ միայն գրաբարին, այլև, գէթ ընդհանրապէս, ժողովրդական լեզուին մինչև ի կէս Ե. դարուն, բաւական էր տալ մեզ տեսանել մտօք, ոչ ընդաղօտ, զանհնարին աղէտս ընդ որ անցաւ Հայ ազգն ի միջոցի հազար և աւելի ամաց, թէ և չունենայինք զպատմութիւն այն աղետալի ժամանակաց։ Արդ ունելով վերոգրեալ օրինակներն առաջի աչաց, հարցունենք մեր բարեկամին. Ցայս երկու ձևոց հայերէնի, այն է աշխարհաբարին և գրաբարի որ բոլորովին աննման են միմեանց, զորն կարեմք և պարտիմք համարել բնիկ Հայերէն, և զո՞րն՝ օտար, զաշխարհաբա՞րն թէ գրաբար։ Ո՞րն է ճշմարտութիւն, համաբե՞լ օտարաստէր, կամ մանաւանդ զատապարտեալ յօտարութիւն, զաշխարհաբարն, և հարազատ զգրաբարն որպէս համարին գրաբարեանք, թէ պնդել զսորին հակառակն, որպէս առնէ Քէչեան։

Թէ «աշխարհաբարը Թուրքերէնի դիմած է,» թէ «լի է Թրքաբանութեամբք,» թէ «Թուրքերէն բառեր կան» ի նմա, թէ «աշխարհաբար պարբերութիւնք Թուրքերէն ասացուածներ կը պարունակեն,» «այս ակնյայտնի է, այլ թէ «գրաբարն օտարամոլ է,» թէ «հազար լեզուի դիմած է,» թէ լի է Հելլենաբանութեամբք, Լատինաբանութեամբք և Ասորեբանութեամբք, «թէ» գրաբարի մէջ գտնէ տասն լեզուէ բառեր կան աւելի առատօրէն,» թէ «գրաբար ամբողջ պարբերութիւններ՝ հարազատ կարծեցեալ՝ ծայրէ ի ծայր օտարաբանութիւն են, «թէ» մեր երջանկայիշատակ նախնիք պէտք չեղած ժամանակ ալ դիմած են օտարաբանութեանց,» թէ «գրաբարի օտարաբանութիւններն անմաքրելի են, զի դժբաղդաբար խոր արմատ ձգած են լեզուին մէջ,» այս ամենայն կարօտ են ապացուցման, ապա թէ ոչ հերքելի են իբրև ընդվայրաբանութիւն և բաղաղանք։

Թերևս ասիցէ, որպէս ասէ իսկ, Քէչեան, թէ «Մեք աշխարհաբար ասելով, կիսովին Թուրքերէն, կիսովին ալ Հայերէն բառերու և ասուածոց տեղ և անիմաստ խառնուրդ չեմք ըմբռներ.» մեք ևս «աշխարհաբար ասելով, «չեմք ըմբռներ» զայժմու գրաւորս, ըստ Այտընեան հօր, «նորոգեալ,» աշխարհաբարն, որ ոչ աշխարհաբար է և ոչ գրաբար, այլ միջին իմն լեզու, բառիւք և քերթողական նութեամբ գրեթէ գրաբար, հնաձայնութեամբ՝ գրեթէ Թուրքերէն, իսկ բանաիրապէս՝ խակ, որ անդադար ի շարժման է՝ առ ոմանս յառաջ, առ ոմանս յետ կոյս, և չէ յայտ թէ ուր պիտի յանգի։

Ցետ դնելոյ զայսոսիկ ի պատասխանի այն կորովի համեմատութեան, յորում Քէչեան բերելով ի կշիռ զաշխարհաբարն ընդ գրաբարին, արդարացուցանէ զառաջինն, և դատապարտէ զերկրորդն, լռենք վայր մի և զՀ. Այտընեան։

(Շարունակելի)

Ա. Մ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

նուն իքէն, օ պէր խասթախանէ-
լերին պու պապտէքի խարշու սէ-
վապշնան մահրումդալմագ սա-
հիհէն թէէսիւֆ օլունաճագ պէր
մատտէ տիր։ վագաա չէհրիմի-
զին պէր զազէթաը օն թանէ եա-
ղին պէր զազէթաը օն թանէ եա-
ղրալը էրմէնի խասթախանէսինէ
նագլ օլմուշ տըր տէյու եաղմըշ
իսէ տէ, եանլըշ տըր։ դիրա, ա-
սըլ խասթախանէ իտարէսինտէ
պուլունան պէր զաթա սօրտու-
զումա վէ կէրէք պինէֆա կի-
տիպ թահգիգ իթտիկիմտէ՝ պէր
թանէ պիլէ կէօրէմէմիշիմ տիր
քի։ պու չէյ ազ թաաճճիպ վէ
էսէֆիմիզի մուհիպ օլմամըշ տըր։
թահգիգաթըմա կէօրէ, թէտ-
պիրսիզ պէր եօլ իլէ մուվաֆֆագ
օլունամամըշ օլտուղու հապէր ա-
լընմըշ տըր։ Գու խուսուս քիմէ
ահտ իսէ, օնուն նազարը տիգ-
գաթրը աճիզանէ տավէթ իտե-
րիզ։

ԻԱՆԷ

—

Նուիրատումից Հանգանակութիւն
յիսսկիւտար Սէլամիէ
(1105 Ն։Դրլրա Դէսսիէ-Դղրէն տէվ։)

Մեծ. Տեսչ	Աբծ. Դեկ.
Մեծատենց Յարութիւն	10
Մերտինեան Խաչատուր	10
Մանվանան Բեթրոս	10
Յակոբեան Խաչիկ	10
» Կ.	10
» Սիմոն	10
Յարութիւնեան Յարութիւն	10
Յովհաննէսեան Գէորգ	10
» Մարտիրոս	10
Շահինեան Գրիգոր	10
Ո՞Ն	10
Ո՞Ն	10
Զամիչեան Լեւոն	10
Պասմաճեան Մանուկ	10
Պարտիզպանեան Գաբրիէլ	10
Գէրպէրեան Կարապետ	10
Պոյաճեան Համբարձում	10
Սարգիսեան Ալան	10
» Համբարձում	10
» Մելքոն	10
Սափրիչ Յարութիւն	10
Սեղանաւոր Կոզմա	10
Սէմէրճեան Յարութիւն	10
Սեպուհեան Եղիա	10
Վարդերեսեան Յովհաննէս	10
Տէմիրճեան Դանիէլ	10
Տէօքմէճեան Խաչիկ	10
» Յովհաննէս	10
Տնակեան Յակոբ	10
Տօքթէօր Էմմէր	10
Րէսսամ Միքայէլ	10
Քրիսեան Մկրտիչ	10
Ալաճաճեան Աւետիս	5
Ալէքսանեան Յակոբ	5
» Ստեփան	5
Ատաղձագործ Յարութիւն	5
Բարսեղեան Յովհաննէս	5
» Պետրոս	5
Գազազեան »	5
Գազանճեան Եղիշէ վրդպտ.	5
Գէորգճեան Յարութիւն	5
Գասպարեան Գէորգ	5
Գէորգ Մաքինաճեան	5
» Պասմաճեան	5
Գրիգոր Յովհաննէսեան	5
Եաղմաճի Յարութիւն	5

(Տեսմ)

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Էվվէլքի կիւն զաթը հազրէթը Շէհրիյարի՝ սէրմիյմար Սարգիս պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինի եըլ-ըզ սէրայնա ճէլպ իտիւ, պազը էվամիրը Շահնէլէրինի իթա պուլ-յուրմուշլար տըր։

Միրի միւշարիւէյհ ագշամ սա-թի օն բատտէլերինտէ խանէսինէ ավաէթ իթմէք իւզրէ արապա ի-լէ եըլտրզտան Պէյիքթաշա կիտէն ճատտէտէն ինէր իքէն, զապթիյէ մէրքէզինէ գարիպ պէր մահալտէ միրի եարուլարընտա չալըշմըշ օ-լան պին գատար քիրա ամէլէ արապանըն իւզէրինէ հիւճում ի տէրէք, միւշարիւէյտէն ալաճագ-լարընը թալէպ իթմիշլէր տիր։ Քիւրտլէր արապանըն իւզէրինէ թաշ տախի աթմըշ օլտուղլարընտան, էկէր արապանը պու հալ-տէն շաշըրմայարագ շիթապ իլէ հայվանլարը սիւրիւպ մէրքէզէ եէ-թիշմէմիշ վէ միրի միւշարիւէյհ տախի մէզքիւր մէրքէզէ իլթիճա իթմէմիշ օլա իտի, պէր ֆէնալըզ վուգուր մուհագգագ իտի։

Հայվանլարընը պէրի եարալան-մըշ օլտուղու կիպի, արապա տա-խի տէլիք տէլիք օլմուշ տըր։

Պէյիքթաշ գօմանտանը Հասան բաշա մէրքէզտէ պուլունմաղա, Քիւրտլէրին տաղըլմալարընը էմր իթմիշ իսէ տէ, անլէր եա բա-բալարընը վէ եա Սարգիս պէյ է-ֆէնտի հազրէթլէրինի թալէպ իթ-միշ օլտուգլարընտան, Հասան բա-շա պունլարը իսբէաթ իտէմէտի-կինի կէօրիւնճէ, պէր գաչ զապ-թիյէեէ պունլարըն էլպաշըլարընը տերտէսթ իթտիրմիշ տիր։ Նիհա-եէթ միրի միւշարիւէյհ քէնտիսինէ մախսուս պազը սէրկիլէրի վէրէ-ճէկինի քիւրտլէրէ խապէր վերմիշ իսէ տէ, քիւրտլէր ագչէ իսթէ-րիզ տիլերէք մէզքիւր թէքլիֆինի ըստտ իթմիշլէր տիր։ Միրի միւ-շարիւէյհ եագընտա պունլան պէր ֆրունտան էքմէք վէրտիրմէյի տախի թէքլիֆ իթմիշ իսէ տէ, գապուլ օլունմամըշ տըր։ Օ հալ-տէ էլ պաշըլարը հապս իտիտյի կիպի, Հասան բաշա հազրէթլէրի չըգտըրընտա քէնտիսինէ պէր ֆէ-նալըզ իթմէք իչիւն օրատա պէք-լէէն քիւրտլէրի տախի տաղըթ-մայա մուվաֆֆագ օյմուշ տըր։

Ինչպէ վուգուաթըն խապէրի սարայա վասըլ օլտուգտա, թա-րաֆը հազրէթը Շահանէտէն իքի եավէր իլէ պէր մըգտար՝ սիւարիիր-սալպույրուլմուշ օյմաղլա, պունլար՝ Սարգիս պէյ էֆէնտիյին արապա-սընը մուհաֆազա իտէրէք, միւ-շարիւէյհի սաաթ 12 սուլարընտա սաղ սելիմ Պէյօղլունտա քէնտի խանէսինէ կէօթիւրմիշլէր տիր։

—

Լա Հայ վէ Սթօգլմ Օսմանը սէֆիրի Մուրատ էֆէնտի հազ-րէթլէրի նամիզաճ օլտուղընտան պէրաի թէտավի մէէզունէն Ալէ-մանիատա վագը Գարլսպատ գաբ-լըճալարընա կիթմիշ տիր։

Միւշարիւէյհին զայպուպէթի էսնասընտա սէֆարէթը մէզքիւրէ սըր քեաթիպի Լօկատէս էֆէնտի ումուրը սէֆարէթի իտարէ իտէ-ճէք տիր։

—

Պահրիյէ միրալայլարընտան օ-լուպ, Թունտտա մէմուրիյէթը մախսուսէսինտէն պու քէրրէ ավ-տէթ իթմիշ օլան Մէհմէտ պէյ՝ մուհարէպէի ախիրէտ Թունտտա ղարգ իտիլէն սէֆինը Օսմանիէ-նին եէնիտէն եիզտիրիւմէի ա-մէլիաթընա իպթիտար իթմէք իւզրէ, եագընտա օլ ճիհէթէ ա-զիմէթ իտէճէք իմիշ։

Սէֆինը մէզքիւրէնին սուտան իխրաճը իչիւն սարք օլունաճագ մէպալիզ 2000 լիրա թախմին օ-լունմուշ տըր։

—

Իզմիրտէ պուլունան Մասսն Լօժլարը իլէ Մասսնլար՝ երզագ վէ էշեատէն մատտա Սագըզ ա-ֆէթզէտէկեանը իչիւն 22,000 ղուրուշ իանէ վերմիշլէր տիր։ Մէպլաղը մէզպուր իլէ խասթա վէ եարալարարա կիւնտէ 64,000 թա-պագ էթ սուլու եախսա չօրպա վէ 8000 թապագ եէմէք վիրէպի-լեճէք էյրէթի ֆրունլար ինչա օ-լունմուշ տըր։

—

Աւսթրիա-Մաճարիսթան տէվ-լէթինին Օօֆիտտա մուգիմ ժէնէ-րալ գօնսօլսը գօնթ տը Քէվէն-հիւլլերէ Յիճնճիւ բրիթպէտէն պիր գրթա Օսմանիյէ նիշանը իթա օ-լունմուշ տըր։

—

Հարպկիյէ նէզարէթինտէ մահ-պուս պունլան Միրտիթիլէր ըեի-սի Պիպ—Տօտա բաշանը՝ Միրտի-թի արազիսինտէ վէ Ալէսիս նամ մահալտէ օրմանլարը պունլանտու-ղունտան, մէզքիւր օրմանլարը միւպայէասը միւզաքէրէսինէ կի-բիչմէք իչիւն, պէրի իթալիան վէ տիկէրի Ֆրանսըզ իքի գումբանիա՝ բաշա միւշարիւէյհին մահպէստէն չըգմասընա պէքլէեօրլար իմիշ։

—

Ցէմիր եօլլար մէսէլէսինտէն տա-լայը վիէննատա թէշքիքիլ իտէն գօնֆիէրանտտա Պուլկար միւրախ-խասը պունլանան Մ. Սթոյչօֆընը՝ գօնֆիէրանսըն թաթիլինտէն տա-լայը Սօֆիայա ավտէթ իթտիկինի կէշէնտէ եազմըշ իտի։ Մուսթա-էյհ պէր գաչ հաֆթա Սօֆիտտա գալտըգտան սօնրա, ապրիլ 19տա թինէ վիէննայա ազիմէթ իթմիշ վէ գօնֆիէրանսընը եէնիտէն ճէրէ-յան իտէն միւզաքէրաթընտա հա-զըր պունլունմաղա պաշլամըշ տըր։

—

Սագըզ հարէքէթը արզընտա բէք զարիպ պէր վուգուաթ տա-հա իշիտիլմիշ տիր։

Կէնճ պէր պէսլէմէ 14 կիւն եը-գընթը ալթընտա գալարգտան սօնրա սաղ սելիմ չըգարըլմըշտըր։ Մէրգուսէնին պու գատար կիւն սաղ գալմասընա սէպէպ չու իմիշ քի, պէօյիւք պէր քիլերէ սըզը-նարագ օրատա պէր մըգտար քօր-թուգալ իլէ բէքսիմէթ պունուն-աբզունան պունլարը վագթ կէչիրմիշ տիր։

—

Իզմիր լիմանընտա պունլանան Ֆրանսըզ գարաղլ սէֆինէսի Դ-վէ նամ վաքրը՝ Սագըզ ֆէթզէտէ-կեանընա բէք զիյատ խրտմէթի սէպգաթ իթմիշ գալտունան, պու տէֆա Սագըզտան իզ-միրէ ավտէթինտէ, ըրխթըմ իւ-զէրինտէ թօբլանմըշ օլան եհալի՝ մէզքիւր սէֆինէյի սուրէթը ֆէվ-գէլատէտէ այգըշլամըշ, վէ բէք չօգ զէվաթ տա սէֆինէի մէզքիւրէի մախսուս սանտալլարա տախթիգ-պալ իթմիշ, վէ եաշասըն Դ-վէ, եաշասըն գօմանտանը, եաշասըն զապթանը, եաշասըն թայֆալա-րը պաղըրմըշ տըր։ գօմանտան վէ սարէ տէ՝ սէֆինէտէն եաշասըն Իզմիր վէ Իզմիրլիէր տէյէրէք մուգապէլէ իթմիշլէր տիր։ Պուն-տան մատտա Իզմիրտէ մուգիմ պազը մութէպէր Ֆրանսըզ գա-տընլարը Դ-վէնին գարտան վէ զա-պթասընա վէ թայֆալարընա տա զիյաֆէթ վերմիշլէր տիր։

—

Իչիտիլմիկինէ կէօրէ, Սիչիլեա ատասընտա քիթալիան ճան գուր-թարան գումբանիասը՝ Սագըզ ա-ֆէթզէտէկեանընա իմտատ իչիւն իպրաղը զայրէթտէ քէսպը չէօհ-րէթ իթմիշ օլան Միտհաթ բաշա հազրէթլէրինէ, վէ Սթամպօլ իլէ Իզմիր էհալիսինտէն պու զայրէթ-տէ բէք չօգ պունլունմուշ օլան սիր զէվաթա միտալեալար վէ թահ-սիննամէլէր իրսալ իթմէկէ գա-րար վերմիշ տիր։

—

Իզմիր վալիսի Միտհաթ բաշա հազրէթլէրի՝ պիլճիւմէ բուէսաի բուհանիյէյէ պիրբէր էմրնամէ իրսալ իտուա, Իսլամ էհալիսինն 25000 վէ Բում էհալիսինն 20000 վէ Եա-հուտիէրին 15000 վէ Էրմէնիլէ-րին 10000 օգկա չէքիրկէ թօխու-մու թօբլայըպ հիւքիմէթէ կէ-թիրմէլերինի թէնպիհ էթմիշ տիր։

—

Պիր Ալէման կազէթասընըն պէ-յանընա կէօրէ, բէք չօգ Լէհլի-լեր՝ Լեհ միլլէթի նամընա Բարա հազրէթլէրինէ պիր մէմօրանտում իրսալ իտէրէք, վէ Լեհիսթանըն ումումդաթոլիգ քիլիսէսինէ վագը օլանխրատմաթընը զիքր էյլէյէրէք, րիճա իթմիշլէր տիր քի, Ռուսիա իլէ վատիկան արասընտա ճարի օլան միւզաքէրաթտա Լեհիսթան մէնաֆիինի թահմը հըմայէսինէ ալընը։

—

Պապը Ալի՝ մուճահիրիյին իհ-թիյաճաթը օլուպ օյմատըզընը վա-լիլերէ սիւալ իթմիշ օյմազլէ, վա-լիլեր տախի՝ մուհաճիրիյին հիչ պիր իանէյէ միւհթաճ օլմատըգ-լարընը ճէվապէն պէեան իթմիշ-լեր տիր։

—

Սբանիանըն Ցերսատտէթ սէֆի-րիի սապէդ Մարդի տը Վիլլա—Մանթիլլա պու տէֆա Մատրիտ-տէ ֆիւճճէթէն վէֆաթ իթմիշ տիր։

—

Սէլանիք վալիսի Սալիհ Սարըմ բաշա հազրէթլէրի կէչէն չարշէն-պիհ կիւնիւ մահալը մէմուրիյէ-թինէ միվասէլէթ իթմիշ տիր։

—

Պունտան էվվէլ եաղտրըղմըզ վէճճէյլ Պէյքբը բաշա՝ սալը կիւնիւ մէէզունէն ինկիլթերրայա ազիմէթ իթմիշ տիր։

—

Ֆիլիպէ հապսխանէսինտէն պա-զը հայտուալար տուվարը տէլէրէք գաչմըշլար տըր։

—

Ցէտէ Աղճը միւթէպէրանը՝ Լ-տիրինէ վալի գայմագամը վասա էֆ. հազրէթլէրինէ պիր մահզէր իրսալ իտէրէք, Եունան գօնսօլսը Մ. Գարաեանօղլանը՝ հայտուա-լար վէ Խըրսըզ վէ տրլանտըրճը-լարրա իճրաի միւնասէպաթ իթ-տիկի վէ անլէրի հըմայէ էյլէտիկի իչիւն, մուսմիկէյհ գօնսօլսա ալէյ-հինտէ շիքայէթ իթմիշլէրվէ եէ-րինէ պաշգասը թայէն օլունմասը էապապընա թէշէպկիւս իտիլմէ-սինի իսթիտա էյլէմիշլէր տիր։

—

Հարէքէն—էլ—Աւոպ նամ Պէյ-ըութ կազէթասընտա օգունմուշ տըր։

«Ցիւրզիլէր թարաֆընտան կէ-ըազ գարիյէսինտէ Հօրանլըլար ա-լէյհինէ վուգու պուլան զարէթ վէ գըթալ քէյֆիյէթինի թահգիգ էյլէմէք իւզրէ թէշքիլ օլունան գօ-միսիօն՝ իքմալը մէմուրիյէթ էյլէ-տիքտէն սօնրա, ասաքիրը Շահա-նէէին մերքէզի օլան Թալի գա-րիյէսինէ ազիմէթ իթմիշ տիր։ Ցիւրզիլէրին միւթէէհիմէրի թէ-լիմ օլունտուգտան սօնրա իս-թինթագ վէ մուհաքէմէեէ պէտ օլունաճագ տըր։ Ցիւրզի չէվկլէրի ասաքիրը Շահանէ մերքէզինէ կէ-լիպ Հօրանլըլարը պիր գաչ սէնէ էվվէլ իճրա օլունան գըթալ վէ զարէթտէն տօլայը չիքեաէթ վէ մուհաքէմէ թալէպ իթմիշլեր, վէ պինանէն ալէյհ թարաֆլարընտան տէօրթ չէյլա թէվքիլ էյլէմիշլեր տիր։ Պունուն իւզէրինէ Շեյխ Մէհմէտ էլ Էթրեյ պէշինճի օր-տուի Հիւմայուն միւշիրինէ արզը տեխալէթ էյլէմիշ տիր։»

—

Ֆէնէրբահչէ կազէթասը՝ Բօտոպ տաղլարը Մուսլիմանլարընը Շար-գի Ռումէլի խարէի մահալլիսի ալէյհինէ իսեան իլէ խրիսթիյան քէօյլէրինէ հիճիում վէ եաղմա իթտիքլէրինէ տաիր զուհուր ի-տէն պէր շայիաը թէզգիպ իտե-եօր։

—

Ռուսիա մէմալիքինտէ 23 սէնէ զարֆընտա, կէրէք հիւքիմէթ վէ կէրէք գումբանեալար մարիֆէ-թիյլէ իյլէթտիրիլէն մատէնլեր-տէն 611,000 գըյէ ալթուն իխրաճ օլունմուշ տըր։

—

Սոֆա նամ վաքօրը Հիւմայուն՝ 100 գատար գուրա նէֆէրաթընը համիլ օլտուղու հալտէ, սալը կիւնիւ Սթամպօլա վիւրուա իթ-միշ տիր։

—

Մէտրը Թէվֆիք նամ թէրսանէ վաքօրը՝ 150 մուհաճիր վէ պիր խայլի լեվազէմի ասքէրիյէի հա-միլէն վէ Սելանիյէ միւթէվէճճի-հէն էվվէլքի կիւն Ցերսատտէթ-տէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

—

Եունան սէֆիրի Մ. Գունտուրի-օթինին եարընքի ճումա կիւնիւ Սթամպօլա ավտէթի միւհթէմիլ օլտուղունտան, մասլահաթկիւ-զարըզ իտէն Մ. Եէննատիոս տա-խի իսթէտիի վագթ Աթինայա կիտէպիլեճէք տիր։

—

Օսմանլըճա Մէհմէտ Ֆէհանան նա-մըյլա պիր խայլի սէնէլէր պիր ըիսալէի մէվգութ նէյր օլունըպ, ֆագաթ պիր վագթտան պէրու թաթիլ իթմիշ օլմաղլա, ըիսալէի մէզքիւրէրի նէյր իթմիշ օլան զէ-վաթը ֆիիսամ վէ քիրամ հաղա-թըլը։ Պունլար եօլա չըգարլար, վէ էհալի սապրըսըզլըգլա, լաքին բաթըրտը կիւրիւլթիւ իթմէքսիզին քէնտի մէպուսանընը ավտէթինէ պէքլէր։

Էհալի ագշամ սաաթ օնա գա-տար պէքլէտտի։ Ցապահլայրը մէճ-լիս օլմամըշ իտի։ հեեէթը մէպու-սէ պունտան իսթիֆատէ իտէրէք՝ Լաֆայէթին նէզտինէ կիթմիշ իտի։

Լաֆայէթ՝ հեեէթը մէզքիւրէրի միւթատը օլան իլթիֆաթլա գա-պուլ իթմիշ իտի, քի պու նէզա-քէթ պիրինճի պիր իխթիլատան վէ օն սէնէ սիւրկիւնտէն վէ 15 սէնէ միւճատէլէտէն սօնրա պօ-զուլմայրզ 1830տա տահա պագը գալմըշ իտի։ Պու զիյարէթին սէ-մերէսի շու օլու քի, Լա Ֆայէթ՝ անլէրի էրբասյալ կիթմէք ֆիք-րինտէն չէվիրտի վէ պիզզաթ քէն-տի անլէրի նահիյէ մէզլիսինէ կէօ-թիւրտի։ Իչպու մէճլիստէ հեեէ-թը մէպուսէ ազասընտան պիրի պէր վէճճը զիյր պիր նութգ իր-բատ իթտի։

«Էֆէնտիլէր, մալիւմիմիզ տիր քի, Բալէ-Բօայալա կիտէն էպնի վաթանը հէյէթը մէպուսէսինի բէք տէ իլթիֆաթլա գապուլ իթ-մէզսինիզ, վէ անլէրին մուավենէ-թինի մուխթարը ատտ իտէր-սինիզ։

(Տեվմ)

Ամանորի գիշերը Ֆրանսիայի մեծ քաղաքներում ինչպես միշտ, հանդիսություններ էին տեղի ունենում։ Ֆրանսիայի ազգաբնակչությունը ամենուրեք ուրախանում էր նոր տարվա գալստյամբ

բաթը պու տէֆա քէնտիլերինէ սաիր պազը երպապը իգթիսարը տա պիրլեշթիրէրէք, Խաշինէ Էվրէ սերլեվասրյա եէնիտէն պիր մէճմուաի ֆէննիյէ նէյրի իչին Մէարիֆնէզարէթինտէն ըուխսաթ այմըշլար տըր։

—

Պու կիւն Խըստէրլեզ օյմադ միւնասէպէթիյէ պէր միւթատ պիլ ճիւմլէ ասքերէ գուզու ՝ի վէ հէլվա իթա օլունաճագ տըր։

—

Մամուրէթիւլ ազիզ (Խարբուրթ) վիլայէթինտէն Ցախիլիյէ նէզարէթինէ վիրուտ իտէն պիր թահրիրաթտան միւսթէպան օյուղունա կէօրէ, Խարբուրտա մունթազամ պիր գըշլա պուլունմատըղընտան, մէմուրին վէ միւթէպրան վէ համիյէթմէնտանը էհալի թարաֆընտան վէրիլէն իանէ, վէ պիր մըգտար տա պէլէտիյէ սանտըրընտան ալընաճագ ագչէ իլէ, օրատա միւքէմմէլ վէ էվերիշլի պիր ասքեր գըշլասընը ինչասընա պաշլանըմըշ տըր։

—

Կէչէնտէ Ադնավուտ քէօյունտէ ֆնուրֆէ իւզերինտէ իճբրահիմ էֆէնտի իւզերինտէ Մ. Պարժոնը քէնտի ուշաղլյա գարիյէի մէզքիւրէյէ իրսալ իթտիկի ալէթ օրատա կէօմրիւք մէմուրը թարաֆընտան զապթ օլունուպ, պու սէպէպլէ ինճրահ լուպկյաթ մէն օլունմուշ վէ հէր նէ գատար մուախխարէն իչին եանլըշլըղը մէյտանա չըգըպ ալէթը մէզքիւր սահիպլինէ իտատ իտիլմիշ իսէ տէ, իչիթտիկիմիզ կէօրէ, մուսահիլէյհ Մ. Պարժոն պու տէֆա Ռուսսմաթ էմանէթինտէն 5000 ֆրանգ զարար զիյան տա-վասընա գըյամ իթմիշ տիր։

—

Ճէրէոէ Հավոռ՝ թէպրիքը ճիւլուս զըմընտա Իրան Շահը թարաֆընտան Բէթերսպուրկա կէօնտէրիլէն Հիւսէյին խանը Ցէրսատէթ սէֆիրի Մօհսին խանը Բէթերսպուրկա չաղրմասը մատեսինտէն պահս իթտիյի սըրատա, պունու Շէյխ Իսպէյտուլլահ մատտէսինէ համ իտիյօր։

Մէզքիւր կազէթա՝ հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ Ռուսիա վէ Իրան տէվլէթլերի պէյնինտէ պու կիւնլէրտէ պազը կէօնա մէսաիլտէն տօլայը թագարրուպ վէ միւնասէպաթ բէյտա օլմագ իւզրէ օյտուղունու տա ըիվայէթ իտիյօր։

ԹԱՂՀԻՀ

Ցինընի նիւսխէմիզին իլք սահիֆէսինտէ իւչիւնճիւ սիւթունտա Գարատաղ իլէ Ադնավուտլըգ հագգընտա վէրէն եաղմըշը պիր ֆգրասընը այնէն նագլ իթտիք տէն սօնրա, Մէնէնջէրը տա պու պապատքի պիր ֆգրասընը խիւլասաթէ պէյան իթտիկիմիզ սըրատա, մէզքիւր կազէթա «Գարատաղլիլարը՝ Ադնավուտլըգտա պազը գարիյէյէ իւզերինէ հիւճում իթտիյէրինէ տարը Գապը Ալիյէ պիր խապէր կէյտիկինի թատիգ իմմէքտէ, վէ Ադնավուտլարտան տա մուգապէլէ օլունտուղունու գիքր իթմէքսիզին» տէյու եազմըշ օլտուղընտան, մաէլ իթիզար թասիհինէ իպթիտար էյլէրիզ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ա.ժանս Հավաս

(Պոա սոդոհ էլէն Բէլէյրոֆլը)

Լոնտրա 4 մայիս

Եէմինլի հաքիմէր մահքէմէսի՝ Ռուսիա իմբէրաթօրունուն գաթլինէ թահրիրք ու թէշվիգ թէօհմէթիլէ Տէ Ֆրէյսինէ նամ սօսիալիսթ Ալէման կազէթասընին պաշ մուհարրիրի օլան Մ. Մօսթը իթհամ էյլէմիշ տիր։

Լոնտրա 3 մայիս

Մէնչէսթէր Գարդիան. — Խարիհիյէ վիւսթէշարը Սըր Չարլս Տիլք սէրպէսթի թարաֆտարանընտան Ռուսէհամ էյալէթի մէպուսը Մ. Մոնթակիւ նէսթին պիր սիւվալինէ ճէվապէն պէյան իթմիշ տիր քի, թունուզտա Ֆրանսըզ ասաքիրի թարաֆընտան իշղալ օլունան Պիզէրթ նամ մէվգիին էհէմմիյէթինի պիլիր, լաքին մէմուլ իթմէզ քի, մէվգիի մէզքիւր՝ բէք չօգ մէսարիֆլէ պիլէ «իշէ եարար» պիր լիման հալինէ գօնուլապիլին։ Պունտան մաատա միւսթէշարը մումանէյէ Պիզէրթ մէվգիինին Ֆրանսըզար թարաֆընտան տահիմ սուրէթտէ զապթ ու իշղալ օլունմասընը տա մէմուլ իթմէզ։

Ռօմա 3 մայիս

Մէնչէսթէր Գարդիան. — Ցախիլիյէ նազրը Մ. Ցէբրէթիս՝ Մ. Ռուսինինին պիր սիւվալինէ ճէվապէն տէյօր քի, Պիզէրթին Ֆրանսըզար թարաֆընտան զապթ ու իշղալը՝ գապինէթօնրն նէ թավր ու հարէքէթինի վէ նէ տէ իւէրտէ վագը օլաճագ մուամէլաթընը թահվիլ իտէմէզ։

Թունուզտան կէլէն խապէրլերէ կէօրէ, Մուսթաֆա բաշա՝ Միւսլիմանլարընը թասասուպընը Ֆրանսըզար ալէյհինտէ թահրիք իթմիշ տէյու իթհամ՝ օլունմուշ տըր։

Պէյին զապրթա հէյէթի միւշարիէյհին իքինճի պիրատէրի Սիսթի-Թայիպ պէյի քէմալը տիգգաթլա կէօզէթմէքտէ տիր, զիրա միւշարիէյհ Թայիպ պէյին՝ Ֆրանսա լեհինտէ թէվէճճիւհաթը տէրքեար տըր։

Ադոռ Ռիւրէր

Լոնտրա 3 մայիս

Տոնրէրէլ նամ ինկիլիզ վաբորընընն զայիաթը հագգընտա պա բաբորթօ թաֆիյաթը ճէտատէ ալընմըշ տըր։ Թէլէֆ օլան զապրթանընն մըգտարը 8 է վէ թայիֆէնին ատէտի 135 է պալիզ օլույօր։

Ադենա 5 մայիս

Սիֆէրաի էճնէպկիյ տիւն էյլէտէն սոնրա Մ. Գումոնտուրսա միւթթահրտ իւլ մէալ պիր թէպլիրնամէ թէսլիմ իտիլ, Ռունան հիւքիւմէթինէ խապէր վէրմիշլէր տիր քի, Ցէրսատէթ սէֆիրլերի՝ Էվրօբանընն մուգարրէրաթընը գապուլ ճէվապընը հավի Պապը Ալիսէն պիր նօթա պազ իթմիշլէր։ Վէ պիր սէրի վէգաթի սուրէթը թէսվիյէ հուսուլ կէթիրմէք իւզրէ, սօն տէրէճէ սարֆը զայրէթ էյլէմէքտէ պուլունմուշլար տըր։

Բէթերսպուրկ 5 մայիս

Պալը կիւնիւ կաչինա նամ սէրայը իմբէրաթօրիտէ պիր մէճլիսը քէպիր ինիգատ իտէրէք, պու մէճլիստէ տահիլի պիր բալիթիգանընն գապուլինէ գարար վէրիլմիշ տիր, վէ պու գարար մուճիպլինճէ Ռուս իտարէսի տահա մունթազամ պիր տահրէի իթթիհատտա պուլունտուրըլաճագ տըր։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

. . . Խմբագիր

Ցառաջիկայ կիւրակէ ապրիլ 26 Ս. Եկեղեցւոյս տօնախմբութիւնն լինելով՝ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրն Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ՝ի հոգևոր մխիթարութիւն գիւղիս բարեպաշտ ժողովրդեան։

Ուստի Թաղ. Խորհուրդս կը խնդրէ Ձերդ Մեծապատուութենէն որ բարեհաճիք մինչև չաբաթ հրատարակել զայս ՝ի գիտութիւն բարեպաշտ հասարակութեան և ընդունիլ այս առթիւ մեր խորին շնորհակալեաց հաւատին։

՝ի Դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Ռ.-ԲԷՆԿ. Գ.-ԼՈ-ԵՐԵան Եղէս Շահպազեան

22 Ապրիլ 1881

Խաչագիւղ 3—1

. . . Խմբագիր,

Ցառաջիկայ կիւրակէ 26 ապրիլ Դեր. Պատրիարքական փոխանորդ Հայրն Թաղիս Սուրբ Եկեղեցւոյս մէջ Սուրբ Պատարագ մատուցանելու յատկապէս հրաւիրուած ըլլալով, կը խնդրեմք Ներկայիս Ձեր Մեծապատուութենէ որ բարեհաճիք զայս ծանուցանել իգիտութիւն բարեպաշտ Ազգայնոց և ընդունիլ մեր շնորհակալեաց հաւատիքը որով

Մնանք խորին յարգանօք

՝ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Աբրահամ Գ. Փանոսեան Ց. Քէլէկեան

23 ապրիլ 1881

Կէտիք-բաշա

ԻԼԱՆԱԹ

ՏՕՔԹԷՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօգթօրու միւմանլէյհ, սապքգը վէճհ իւզրէ, եալընը Ֆրէնկի վէ պէլ սօռգլուղու, վէ ումում ալէաթը թէնասիւլիյէէ (ծննդական գործարանաց վերաբերեալ), վէ իտարա եօլարընա, ումում տէրի իւլէթլէրինէ տայիր խասթալըգլարա տիւչար օլանլարընը էմրի թէտավիւրի իչիւն, հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն օնա գատար, Պաղչէ գաբուսունտա Հափտանի թիւրպէսի սրրասընտա վագը 32 նումէրօլու Մինասեան Վիչէն էֆէնտէզգախանէսինտէ, վէ բաղար կիւնլերի տախ, Պէյօղլունտա Սագըզ Աղաճը ճատտէսինտէ վագը 27 նումէրօլու քէնտի խանէսինտէ, քէյֆիպիզէրի գապուլ իթմէքտէ տիր։ 10—2

Ցէրսատէթ մէրքէզ իճրա տահրէսինտէն կէլէն իլան

Արպան օղլու Յովհաննէս աղան՝ Խազինէի ճէլիլէյէ տէնի պուլունան մէպալիղը մալիսմէնին թէվիյէսի զրմընտա, մէտյունըն միւթէսարրըֆ օլտուղը Զամլըճատա մա քէօշք պիր պաղչէ վէ Մալթէբէ գարիյէսինտէ Պաղատատ ճատտէսինտէ պին պէշ եիւզ տէօնիմ մըգտարը արազի իլէ Ֆէսֆէլի գարիյէսինտէ թարլասը՝ պունտան ագտէմ միւզայտէէ գօնուլարագ լիրաի Օսմանի եիւզ ղշ. հիսապը իլէ քէօշք մա պաղչէ 55 պին վէ արազիի մէզքիւր տախի 42 պին վէ թարլա տախի տէօրթ պին ալթը եիւզ ղշտա թալիպլերի էօհտէսինտէ թէգարրուր իլէտիկինտէն, եմլաքը մէզքիւրէլերէ եիւզտէ պէշ զամմը լրա զիյատէէ թալիպ օլանլար վար իսէ, մայիսը ռումինին օն իւչիւնճիւ չարշէնպիհ կիւնիւնէ գատար Ցէրսատէթ մէրքէզ Իճրա տահրէսինէ միւրաճաաթ իլլէմէլերի իլան օլունուր։

14 Նիսան 97

Բէզա

Բիչմիշ օղլու Մովսէս էֆէնտինին Մալիյէ խազինէի ճէլիլէսինէ տէյնի պուլունան մէպալիղը մալիսմէնին թէսվիյէսի զրմընտա մէտեռունընն մութասարրըֆ օլտուղու Գէօյիք եէնի խանտա 53 նումէրօլու օտասը իլէ խանը մէզքիւրտէ օրթա գաթտա 36 նումէրօլու օտալարը պունտան՝ ագտէմ միւզայտէյէ գօնուլարագ լիրաի Օսմանի 100 ղրշ. հիսապը իլէ 53 նումէրօլու 7400 վէ 36 նումէրօլու տախի 3600 ղրշ. պէտէլ իլէ թալիպլերի էօհտէլէրինտէ թէգարրուր իյէտիկինտէն, եիւզտէ պէշ զամը իլէ զիյատէէ թալիպ օլանլար վար իսէ, մայիսի ռումինին 13 իւնճիւ չարշէնպիհ կիւնիւնէ գատար Ցէրսատէթ մէրքէզ իճրա տահրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

14 Նիսան 97

Պրուսատա Սէթ-Պաշը նամ մահալատ քէօբրիւ պաշընտա Օթէլտը Պրուս նամ Օթէլտէ բէք նէֆիս եէմէք վէ զայէթ թէմիզ եամաագ պուլունտուղու վէ օտալարը միւքէմմէլ տէօշէմէ իլէ թէզերին վէ թէֆիրիշ իտիլմիշ օլտուղու վէ ֆիեամլարը տա զիյատսիյէ եհվէն պուլունտուղու վէ միւշթերիյէրին հէր ճիհէթլէ բահաթ վէ մէմնուն իտեճէքլերի միւթեթիրի թարաֆընտան իլան օլունուր։ 20—6

Սամաթիատա Ցօղրու եօլտա Ա.Յ Մինա նամ Բում քիլիսէսինին սրրասընտա վագը օլուպ, պունտան մուգատտէմ Ագապեան վարժարանը օլան վէ 8 օտա, պիր թարացա, պիր պօտրում վէ պիր մահզէնի չամիլ պուլունան իքի գաթը պիր պապ քեարկիր խանէ իճարա վէրիլէճէք օլտուղունտան, թալիպ օլանլարը եամաթպաամրզա վէ եախօտ Սամաթիատա Ցօղրու եօլտա գարաղօլ իթթիսալինտէ վագը էճզաճը Սինեօր ճիվանիյէ միւրաճաաթ իյլէմէլերի իլան օլունուր։ 10—9

ԵԷՆԻՃԷ ԹԻԻԹԻՒՆ ՖԱՊՐԻԳԱՆԸ

ԳՕՆԹԻ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ ՎԷ ՇԱՀԻՆԻ

109 ԳԱԼԱԹԱ ՍԱՆՏԸԳՃԸԼԱՐ ԻԶԻ 109

Պիզ աթիտէ ասկապը իմգալար՝ թիճարէթճէ քեաֆիֆէի մէսուլիյէթի իւզէրիմիզէ ալարագ, պունտան ագտէմ Գօնթի պիրատէրլերիյէ միւթէրէքէն Գալաթատա Սանտըգճըլար իչինտէ 150 նիւմէրօտա քիչատ էթտիյիմիզ տուխան ֆապրիգասը չիմտիյէ գատար ֆէվգէլատէ իշլէմէքտէ վէ հէր վէճհիյէ միւշթերիյէրիմիզին մէմնունիյէթինի ճէլպ իլէ չըգարըլան թիւթիւնէր բայհալը օլմասը վէ նէվէրինէ կէօրէ ֆիպաթընն էհվէնիյէթի ճիւմլէ թարաֆընտան թահսին օլունմաղտա վէ հաթթա պիր վագըթտան պէրու տէքօղթօլարընընդա թիւթիւն եէֆիրիշտիրիլէմէմէքտէ իտի։ Պու քէրրէ միւշթերիյէրիմիզի կէրիյէ չէվիրմէմէք վէ տահա իլէրի կիթմէք իւզրէ պիլ մէմուրիյէ ֆապրիգա վէ տէքօղթօմզը մահալը մէզքիւրտէ զայէթ վասի վէ մամուլաթընընդը իսթիսալընա էգհէր ճիհէթ էլվերիշլի պուլունան 109 նիւմէրօլու ֆապրիգայա նագլ էյլէմէք։

Պունտան պէօյլէ Ռեանպօլ վէ թաշրա վէ Էվրօբատան՝ թիւթիւն իրսալը հագգընտա վիրուտ իտէն էվամիրի սաաթր սաաթրնա իճրա էտէպիլէճէյիմիզ կիպի, թիւթիւնլերին բայհասը վէ ճիւմլէնին տրմաղընա ալըշտըրըլան լէզգէթի մէյլիշտիրմէմէք իւզրէ պու քէրրէ տախի թիւթիւն չրգան մահալլերէ վէ պախուսուս եէնիճէյէ մալիմաթը թամամ ասկապընտան մէմուրլար իլամ գըրընմըշ տըր։ Միւշթերիյէրիմիզին մէմնունիյէթինի ճէլպ իթմէք վէ իսթէտիրլերի գօգուլու վէ տրմաղընա էվվէրիյլի տուխան վէրմէք արզուսընտա պուլունտըղմըզտան, թալիպլերինին լութֆէն ֆապրիգամըզա թէնէզզիլ պույրուլտիլերինի ըէճա, վէ պունտան պէօյլէ դայրը մագթու նէվինին 150 լիք. 200 լիք. 300 լիք վէ տահա ֆէվգէլատէ ճինսլէրինտէն կէչէք թիւթիւն վէ կէրէք սիկարա տէքօղթիօմզըզտա մէվճուտ պուլանագլարընը թավսիյէ իտէրիզ։

Սարբըն մահալլէր. — Գալաթատա Սանտըգճըլարտա Ն. 109. — Զընտան գարու Զէօմլէքճիլերտէ Ն. 29. — Էմին էօնիւնտէ Ն. 36, վէ ճիւմլէ տուխան սաթըճըլարտա։

Զէյ. — Սայէի Շահանէտէ էվրօբայա իրսալ իտէճէյիմիզ տուխանլերին պանտրօլ ըէսմիտէն մուաֆիյէթինէ տայիր իմթիյազ տախի թահսիլի տիւրմիշ օլտուղունտան, Էվրօբատա պուլունան թալիպլերիմիզին պու ճիհէթլէ եիւզտէ երբմի ֆայտէմէնտ օլաճագլարընը իլավէ վէ իլան էյլերիզ։

ՏԻՄԻՐԳԱԲՈՒԼԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լոնտրա, 4 Մայիս

Ինկիլ. էհամը Ինկ. Լիր	101-15/16
Օսմ. էհամը աչըլը	17-1/16
» » գաբանը	16-3/4
Իսթիգրազ 65	18-1/2
» 69	18-3/4
» 71	77-1/2
» 72	29-1/4
» 73	17-3/8
Օսմանը պանգաբը	17-1/8
Մըսրը տույուն. մութա հրաէ	77-3/8
» իմթիյազը	98 1/2
Ռուսիա իսթիգրազը	91-3/4
Գամպիո Բարիզ 6 այ վաաէ	–

Փարիզ, 4 Մայիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	84 67
» » 5 գրօնուզ	120-07
Օսմ էհամը աչըլը	17-17
» » գաբանը	17-
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	93-
» 69	92-
» 73	88-
Մըսրը ֆօնս. մութա հրաէ	402-50
Գրէտի Լիոնէ	900-
Օսմանը պանգաբը	683-75
Բաւմէլի չըմէնտըֆէրի	60-25
Իթալիա էհամը	90 75
Գամպիո Լոնտրա 3 այ վաաէ	25-26

Վիէննա, 4 Մայիս

Աֆիո Ֆիօրին	–
Բաւմէլի չըմէնտըֆէրի	27-50

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էֆ. ուսմ. տիւն ագչ. գաբ.		18 15
Զու. ապահ աչըլը		18 15
Իսթիդ. 63 (Մուսթօն)	6 % Ֆ.	88 50
» 65 »	6 % Ֆ.	92 50
» 69 (Բինար)	6	91 50
» 72 (Պոնտու Թրէզոր)		29 50
» 73	6 % Ֆ.	87
Բաւմէլի չըմէնտըֆէր 3		58 50
Ագէէ Ֆայիզի	»	09-
Բըբօր	Դրշ.	00-
Հավալէտիդ	»	25-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՏԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	5 35
Սասպոլ պանգաբը	10-18
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5 11
Թրամվայ	5 75

ԱԴԳԷԼԻՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրաը 100 ղրշան	Ղշ.	Փ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	107	29
Մէթալիք »	206	-
Պէչլիք »	209	-
Ալթընըզ »	125	-
Պագըր »	670	-
Գայմէ »	940	-
Ինկիլիզ լիրաը	110	-
Ֆրանսըզ ալթունու	87	20
Փոլ	90	5
Գրիմիզ ալթունու	51	25
Դարպան գայմէսի	8	85

ԲԷՅՕՐԻԻ ՊԱՇՇԸՆՏԱ ԷՄԻՆ ԷՕՆԻԻՆՏԷ ՎԱԼԻՏԷ ԽԱՆԸՆՏԱ ՎԱԳԸ

Բ. ԲԷՐՎԱՆԷ Վէ Ն. ԱԼԷՔՍԻԱՏԻՍԻՆ

ՅՕՌԻՔԱՆ ՓԱՊՐԻԳԱՍԸ

Իմթիյազը տուխան ֆապրիգալարընընն թէչքիլինտէն պէրու Մ. Բանաօթի Բէրվանէ վէ Նիգօլա Այէքսիատսին՝ ֆիյաթճա էհվէնիյէթտէն, վէ կէրէք թիւթիւնճէ նէֆասէթտէն տօլայը թէվճճիհիւ ամմէյի գազանարագ, միւշթերիյէրի թէզայիւտ իթմէքտէ տիր։ Թիւթիւնէրտէ մուգիրրը սրհհէթ օլան Ա.յասուլուգ ասլա իսթիմալ օլունմայուպ, չիւպհէ իտէն վար իսէ, կէրէք պիզգաթ վէ կէրէք Ռուսսմաթ մէմուրլարընտան պիրիսսկյէ ֆապրիգանընն հէր պիր քէօշէսինի թէֆհարրի իթմէկկ մէկզուն օլուուղունու, վէ թէֆհարրիյաթընն նէթիճէսինի կազէթալարլա վէ ֆապրիգաճլարընն մէսաբիֆի իլէ իլանա մէկզուն օլաճաղընը, ֆապրիգա սահիպլերի իլան իտէյօրլար։ Մէզքիւր ֆապրիգայա միւրաճաաթ իտէնլէր պու անէ տէկին մէմնուն օլտուղարը կիպի, պունտան պէօյլէ տէ կէրէք սիրաբիչաթընն սիւրաթը իճրասը վէ կէրէք ամէլիյաթ խուսուսունտա արգաթ վէ իթինատան տօլայը մէմնուն օլաճաղլարընտան պաշգա, իչպու չէհրը մարտընն իպթիտասընտան իթիպարէն խալիս վէ էն ալա նէվինտէն կէօպէք թիւթիւնիւ իմալ վէ թագտիմ օլունաճագ տըր։

Տէվլէթը Օսմանլիյէ թարաֆընտան վէրիլէն իմթիյազ միւհիպինճէ, մէմալիքի էճնէպիյէտէն փուգու պուլաճագ սիրարըշթտան մահալը սարֆը իչիւն պանարոլ ռուսսումա օլան եիւզտէ օթուզու թէնզիլ օլունաճագ տըր։

ՍՊԱԶԱԼԻԹԻԳ

Բարիզին պէրինճի սընրգի էճզաճըլարընտան Մարէշալ նամ մէշհուր էճզաճընընն պալատէ մուհարրէր ՍՊԱԶԱԼԻԹԻԳ նամ իլաճը պիր տէֆա գուլանրլըզընտա սինիր, պաչ տիլ վէ գուլագ աղրըլարընը էյի իտէր։ Սթամպոլ իչիւն ահէնթէսի տիր

Էճզաճը ԺՕՐԺ ՍԻՒԳՐԻ

Պէյօղլունտա Ալգագար գարշըսընտա Ն.° 227 էճզաճը տիւքքեանընտա։

LA COMPAGNIE NATIONALE

A

ELBERFELD

ԳՕՄԲԱՆԵԻ ՆԱՍԻՕՆԱԼ

ԷԼՊԵՐՖԵԼԴ ՇԵՀԷՐԻՆՏԷ ՆԱԳԼԻՑԱԹ

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

ՍԷՐՄԱՑԷ 30 ՄԻԼԻՕՆ ՄԱՐԳ

Պու գումբանիա՝ վաբօր վէ էէլքէն կէմիլերինէ եիւքլէտիլէն հէր ճինս մալլարը, վէ հէր կրուբօ վէ զիգբյամէթ էշեայը բէք էհվէն ֆիյաթլա սիկուրթա իտէր։

Սթամպօլտա ումումի աճէնցիասընա միւրաճաաթ իթմէլի տիր վէ պու ահէնցիա աթիտէքի իմզա տըր։

ՐԷԳ. վէ ՀՈԳՈՅԵԱՆ

Գալաթա կէօմրիւլիւ գարշըսընտա Բէօշէ օղլու խանընտա։

ԷՄ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՕՖ

ԳԱԼԱԹԱ ՎՕՑՎՕՏԱ ՍՕԳԱՂԸ Ն.° 13

1871 սէնէսինտէ քիւչատ օլունմուշ նիմանէ օլմագլըղա չայան պիր մաղազա։

EM. J. MERTZANOFF SAXONIA REGIA CONSTANTINOPLE

Ասըլ Սագսոնիա Բէճիա Մէրճանօֆ

14 Ալէք

3 Մարտ

Պալատէ մուհարրէր թաճ միտալիա մէվճուտ տըր։

Էլ իլէ իչլեր մաքինա։
Թէրզիճէ վէ գունտուրաճրա մասայա տայիր վէ էանաֆ ֆամիլեալար իչիւն մաքինա։
Եալընը զ ահէնցիասընտա պուլունը։
Ժօս, Բէրքին վէ օղուլլարը խնէլերի, վէ Ժ. Գալաթ Ճօն վէ Գումբանիասը տիրիշ Թիրէլերի։
Հէր ուսուլէ Թէպտիլի իչիւն բարչայար վար տըր։
Թամիր տախի իտիլիր։

Եալընը զ պու ահէնցիասընտա պուլունը։
Ժօս, Բէրքին վէ օղուլլարը խնէլերի, վէ Ժ. Գալաթ Ճօն վէ Գումբանիասը տիրիշ Թիրէլերի։
Հէր ուսուլէ Թէպտիլի իչիւն բարչայար վար տըր։
Թամիր տախի իտիլիր։

Հաշէյ։ Հէր թէէմինաթ թահթընտա օլարագ սաթըլմագտա օլան մաքինալար իւզերինտէ, ֆապրիգանընն մարգասը պուլունմագտա տըր։

ԹԱՊԻՊ

ԲԷԹՐՕ ՔԱԼԼԷՅԱ

Բազար կիւնլերինտէն մատտա հէր կիւն Պէյօղլունտա վագը Ինկիլիզ էճզախանէսի գուրպինտէ Սաղնամ օսգագտա 11 նիւմէրօլու խանէտէ սաաթ ալթըտան եէտիյէ գատար, վէ Սթամպօլ թարաֆընտա Պաղչէ գաբուսունտա 18 նիւմէրօլու Մէրհամէթճէան էճզախանէսին տէ սաաթ եէտիտէն սօգուզա գատար խաթիկեանընն էմրը թէգավիսինէ միւպաշէրէթ իտէճէկի իլան օլունուր։